

- (vázlat). ACTA II. (Sepsiszentgyörgy, 1996), 49–58. JÁNÓ Mihály: Háromszék középkori falképei. *Tusnad 1997 – Nemzetközi tudományos ülészek – A műemlékvédelem elméleti és gyakorlati kérdései*. Sepsiszentgyörgy, 1998, 191–197.
- 6 PROKOPP Mária: Gömői falképek a XIV. században. *Művészettörténeti Értesítő* XVIII. (1969), 128–147.
- 7 TOGNER, Milan: *Stredoveká nástenná mal'ba v Gemerí*. Bratislava, 1989.
- 8 PROKOPP Mária, Edita KUŠNIEROVÁ, Alexander BALEGA: *Középkori falképek Európa szí-
vében*, CD-ROM. Budapest – Bratislava, 2000. Ráadásként szerepelnek még itt az esztergomi palotakápolna és Lelesz freskói is.
- 9 Szerencsére újabban erre is van példa: Dušan Buran németül írott könyve Pónik és Lőcse 1400 körüli falképeiről. BURAN, Dušan: *Studien zur Wandmalerei um 1400 in der Slowakei – Die Pfarrkirche St. Jakob in Leutschau und die Pfarrkirche St. Franziskus Seraphicus in Póniky*. Weimar, 2002; recenzióját SZAKÁCS Béla Zsolt tollából lásd: *Ars Hungarica* 2003/1.

Jékely Zsombor

JANKOVICH MIKLÓS (1772–1846) GYŰJTEMÉNYEI. Kiállítási Katalógus, Magyar Nemzeti Galéria, 2002. november 28 – 2003. február 16. Szerk. MIKÓ Árpád, MNG, Budapest, 2002.

1802. november 25. a Magyar Nemzeti Múzeum és az Országos Széchényi Könyvtár hivatalos alapítási dátuma, ekkor készítette el gróf Széchényi Ferenc ajándékozó okiratát, melyben könyvtárát és az ahhoz kapcsolódó gyűjteményeit (érmeket, térképeket, metszeteket) a nemzetnek adományozta. 2002 novemberében az Országos Széchényi Könyvtár *Aere Perennius. Ércnél maradandóbb. Az Országos Széchényi Könyvtár és a Magyar Nemzeti Múzeum 200 éve* című kiállításával tisztelgett az alapító előtt. A Magyar Nemzeti Galéria – a Magyar Nemzeti Múzeum, a Szépművészeti Múzeum, az Iparművészeti Múzeum és az Országos Széchényi Könyvtár összefogásával – a magyar közgyűjtemények alapításának 200. évfordulóján azonban nem Széchényi Ferenc, hanem kortársa, Jankovich Miklós tiszteletére rendezett kiállítást. A *Jankovich, Miklós (1772–1846) gyűjteményei* címet viselő kiállítás gesztusa arra hívta fel a múzeum látogatóinak figyelmét, hogy a fent nevezett intézmények épp oly sokat köszönhetnek a nagyközönség által ma már jóval kevésbé ismert műgyűjtőnek, Jankovich Miklósnak, mint gróf Széchényi Ferencnek.

A kiállítás megrendezése első ránézésre talán nem is tűnne olyan nehéz feladatnak. Bár a Jankovich halála után árverésre bocsátott tárgyakról csak hiányos ismereteink vannak, ún. első gyűjteményét – elvileg – jól ismerjük. Azt ugyanis a Magyar Nemzeti Múzeum 1832-ben teljes egészében megvásárolta, és a gyűjtő tárgyait részletes inventáriummal együtt át is adta a múzeumnak. A gyűjteményi egységeket hét csoportba sorolva rendezte: *Collectio annulorum* (Inv. Ann.), *Apparatus* (Inv. App.), *Collectio armorum* (Inv. Arm.), *Collectio imaginum* (Inv. Imag.), *Ornatus* (Inv. Orn.), *Elenchus pignorum* (Inv. Fig.) és *Consignatio* [...] *poculorum* (Inv. Poc.)¹ a tárgyak hivatalos átadása 1836 júniusában történt, s bár az átvételt nehezítette, hogy néhány egység, így az éremgyűjtemény és az ékszerek egy része még zálogházban volt, a tényleges átvétel 1839 augusztusáig lezárult. Semmi sem egyszerűbb tehát – gondolhatnánk –, mint a gyűjteménybe tartozó tárgyakat a leltári szám alapján megkeresni, kicsit leporolni, majd kiállítani. Csakhogy ezek a tárgyak az elmúlt több mint másfél évszázad alatt egyáltalán nem pihentek, vándorlásuk nyomon követése – ahogy ez a katalógusból is kiderül – a legkevésbé sem problémamentes, sokszor pedig már egyáltalán nem is lehetséges.

Az első tényező, mely a „nyomok” eltűntetésében komoly szerepet játszott, az 1838-as pesti árvíz volt. Ekkorra ugyanis még nem ért véget a Jankovich-gyűjtemény inventálása a Magyar Nemzeti Múzeumban, de a tárgyakat át kellett szállítani őrzési helyükről a Ludoviceumba. Az „áldozat” a többféle műfajt egyesítő *Collectio imaginum* és a könyvgyűjtemény

volt. A képeket, szobrokat és más faragványokat inventáló leltárkönyv a 139. tétellel megszakadt, a fennmaradt műtárgyakra csak egy rövid záradék (Observatio) utal a lista végén, mely szerint a gyűjteményben még német és észak-magyarországi képek is voltak.²

A festmények egy része témájától függően több lépcsőben az Országos Képtárba vagy a Történelmi Képcsarnokba került, 1906-ban az Országos Képtár anyagát beolvastotta az akkor alakult Szépművészeti Múzeum. A magyar vonatkozású képek 1973-ban átkerültek a Magyar Nemzeti Galériába. Mivel a festményeknek menetközben olykor megváltozott a címük, igen gyakran attribúciójuk, előfordult, hogy a Jankovichnál még magyar vonatkozásúként inventált képek elvesztették e tulajdonságukat, s most nem a Magyar Nemzeti Galériában keresendők. Így pl. Tintoretto Férfiképmása (*Kat. 17. sz.*),³ amely Jankovichnál Zsámboki János portréjaként került a leltárkönyvbe (ismeretlen festő műveként) ma is a Szépművészeti Múzeumban található. Ráadásul az intézmények közti „közlekedés” az említett időpontokon kívül is előfordulhatott, így pl. a *Kat. 5. sz.* (V. László és Franciaországi Magdolna kettős arcképe) 1936-ban a Történelmi Képcsarnokból került a Szépművészeti Múzeumba – magyar vonatkozása ellenére. Ott időközben fellépett egy újabb „helyváltoztató” tényező: a minőség kérdése is. A kevésbé kvalitatásos művek a Szépművészeti Múzeum selejtraktárába (*Kat. 31., 34., 47. sz.*) vagy vidéki múzeumokba kerültek. (Inv. Imag. 53.)⁴ A beletárolatlanul maradt „német és észak-magyarországi” festmények nagy része egymástól függetlenül, különböző időpontokban szintén az Országos Képtárba, vagy a Történelmi Képcsarnokba (*Kat. 19., 38. sz.*) került, provenienciájukat a „múzeumi hagyomány” megjelölés jelenti. E képek esetében nem csak az egykori tulajdonos neve, hanem adott esetben a képek összetartozása is feledésbe merült. Így a *Kat. 6. sz.* oltárszárny-töredék (Szent Márton és Szt. Miklós legendájának jelenetei) esetében, melynek két darabja közül az első 1875-ben, a második 1898-ban került az Országos Képtárba, különböző (magyarországi, illetve német) mester műveként, s míg az egyik az állandó kiállításon szerepelt, a másik raktárban maradt egészen 1906-ig.⁵

A szobrok egy részét a Történelmi Képcsarnokba irányították át, (pl. Inv. Imag. 32.) vagy 1936-ban a Szépművészeti Múzeumba kerültek (*Kat. 49., 50. sz.*). A „collectio imaginum” többi darabja elvileg a Magyar Nemzeti Múzeumban maradt, de ezek egyelőre lappanganak (pl. Inv. Imag. 1., 30–31, 68., 109. sz.). Az elefántcsont faragványok és a kőberakásos tárgyak (*Kat. 51–62., 64. sz.*) két lépcsőben: 1877-ben illetve 1936-ban – proveniencia feltüntetése nélkül – az Iparművészeti Múzeumba, a „collectio” kőfaragványai a Fővárosi Múzeumba (majd a Budapesti Történelmi Múzeumba) kerültek (Inv. Imag. 18. sz. és *Kat. 66. sz.*), vagy továbbra is lappanganak (Inv. Imag. 17. sz.), esetleg a Nemzeti Múzeumban maradtak (*Kat. 65. sz.*)

A többi gyűjteményi egység (fegyverek, érmek, ékszerek és más ötvöstárgyak) lajstromba vétele még az árviz előtt megtörtént, sorsuk ennek ellenére igen viszontagságosan alakult. A tárgyra ugyan az inventáláskor rákerült a leltári szám, de az idők során a tintás jelzések jó része lekopott, az ékszerekről pedig, melyeket cédulás jelzésekkel láttak el, a leltári számok elvesztek. Ráadásul a tárgyak egy jelentős részét – ahogy a faragványok esetében is – átadták az Iparművészeti Múzeumnak (1877-ben 46 nem magyarnak minősített munkát, 1933-ban még kb. 40 szintén nem magyar eredetű ötvösművet). A leltári szám ekkorra már sok darabról eltűnt, így semmi nem utalt arra az átadásra, hogy e tárgyak egykor a Jankovich gyűjteményhez tartoztak, új helyükön pedig újra beletárolták őket, így a provenienciára ma már legfeljebb csak a kéziratos Jankovich-féle leltár szövegéből lehet következtetni – már amennyiben a tárgy azonosítható.⁶ Innen néhány mű később „átvándorolt” a Néprajzi Múzeumba, ezeknek – egyelőre legalábbis úgy tűnik – nyoma veszett. A Jankovich-féle inventáriumokban egyébként jelölték, hogy a tárgyakat melyik intézménynek adták át vagy miket cseréltek el, kérdés, hogy ezek az információk mennyire megbízhatóak. Az Inv. App. 250. számú (*Kat. 176. sz.*) szarvcipő például a kéziratos leltárkönyvben úgy szerepel, mint amit 1877-ben (a gyűjtemény többi cipőjével együtt) átadtak az Iparművészeti Múzeumnak, ennek ellenére Tompos Lilla a Nemzeti Múzeum Textilgyűjteményében azonosította. Előfordulhatott azonban az is, hogy a tárgy átadását nem jelezték az inventáriumban, sőt, feltételezhetően az átadási jegyzőkönyvekben sem. Így maradhatott azonosítatlan az Iparművészeti Múzeum Textilosztályának „gyöngyszeme”, egy feltételezen velencei eredetű ostábla (Iparművészeti

Múzeum, Textiloszt. ltsz. 10694) melynek származása eddig elkerülte mind a korábbi kutatók, mind a kiállítás rendezőinek figyelmét.⁷ Az ostábla az Iparművészeti Múzeumba 1877-ben, a többi Jankovich tárggyal együtt érkezett. Jankovich feljegyzése (Inv. App. 244.)⁸ szerint a Savoyai Jenő herceg kedveseként hírbe hozott Batthyány-Strattmann Eleonóra készítette a hadvezér számára, Jankovich a Batthyány József érsek halála után tartott árverésen vásárolta meg.

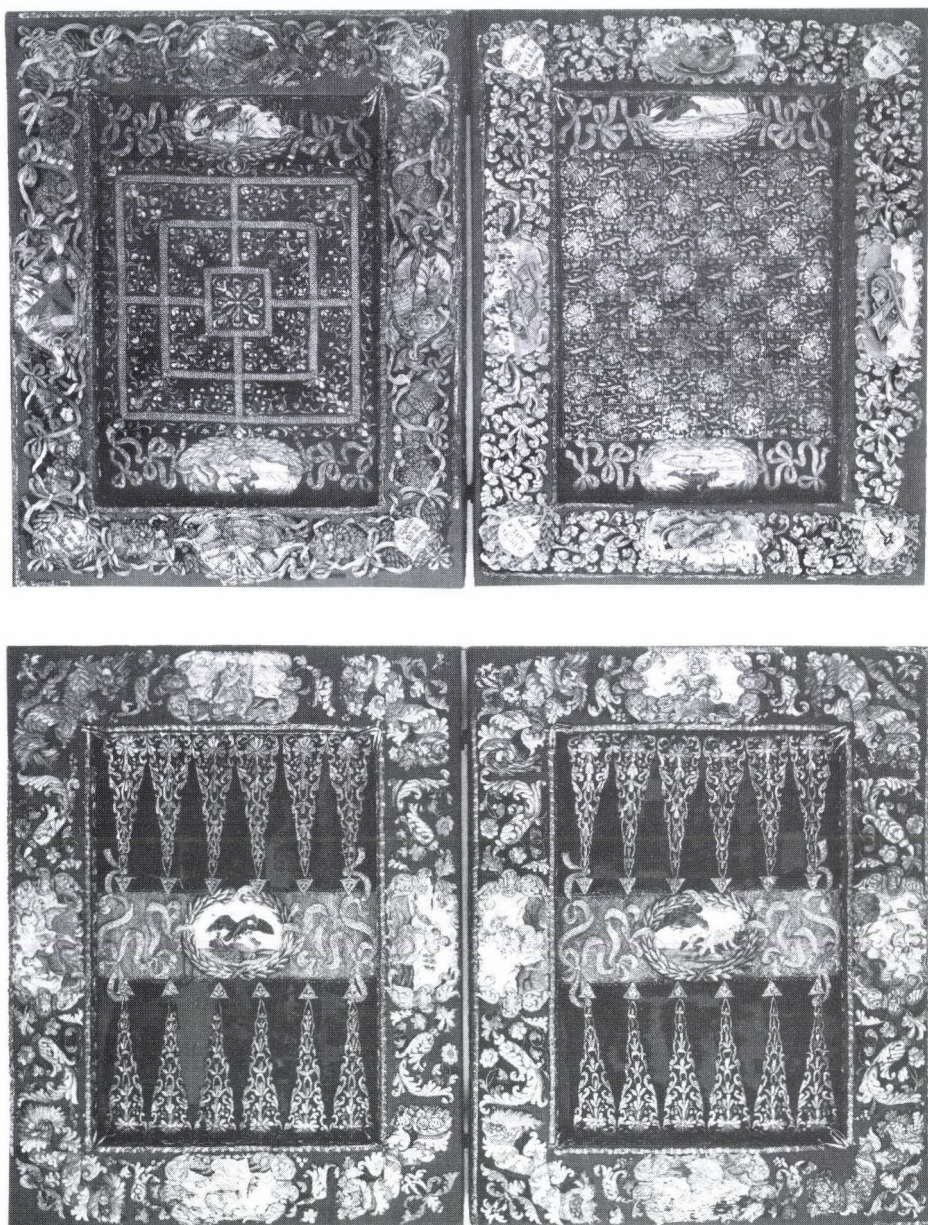
Szerencsésebb helyzetben voltak azok a tárgyak, amelyek a Nemzeti Múzeumban maradtak, bár egy részüket az 1940-es években újraeltárolták, így azok, ha nem is vesztek el, eredetük ma már ismeretlen. A múzeumban az 1950-es évek óta folytatott revíziók során próbálják őket azonosítani, az újra azonosított tárgyakat általában az eredeti Jankovich-féle számokon tartják nyilván, de nem mindegyik osztályon.

Jankovich könyveinek túlnyomó része és a több ezer középkori oklevelet és még több újkori dokumentumot magába foglaló levéltári anyag is a Magyar Nemzeti Múzeumba, illetve az Országos Széchényi Könyvtárba került, de jutott néhány darab az MTA Könyvtárába is.⁹ Az első gyűjtemény teljes egészében, a második szintén csak részben került közgyűjteménybe. Jankovich az első gyűjtemény elszállításakor az anyag óriási terjedelmére való tekintettel nem tudta tételes inventáriummal átadni az anyagot, mint a műgyűjtemény esetében, ráadásul a nyomtatott könyvekbe pecsétje sem került bele mindig, mert az árvíz miatt a könyvek esetében is gyors „leletmentésre” volt szükség.¹⁰ Az Országos Széchényi Könyvtárba bekerült könyvgyűjteményeket (Széchényi Ferenc, Illésházy István, Jankovich Miklós, Horvát István) 1867-ig elkülönítve kezelték, azonban 1869–1875-között Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletére a könyvállományt egyesítették, a gyűjtemény egységéből így kikerült jelzetlen példányok útja mára követhetlenné vált. A kéziratok és incunabulumok nagy részében megtalálható Jankovich gyűjteményi pecsétje, sokszor még kézírásos bejegyzés is a megszerzés módjáról. A kódexek későbbi feldolgozói, így Bartoniek Emma a latin, Vízkelety András a német, illetve Kubinyi Mária a görög kéziratok jegyzékében, illetve Horváth Ignác az OSzK ősnymtatvány katalógusában általában jelzik is a possessorokat.¹¹ Problémásabbak a héber, arab, török, örmény és szláv kéziratok, az RMK anyag, a gyűjteményes kéziratok, a kisnyomtatványok és főleg az az anyag, amit nem soroltak különgyűjteményekbe. A müncheni katalógus még feltüntette e példányok provenienciáját, de az átszámozáskor ezt az adatot már nem vitték tovább.¹²

A levéltári anyag – leszámítva azt a dokumentumgyűjteményt, melyet még Jankovich ajándékozott 1815-ben a magyarországi evangélikus egyháznak – szintén a Magyar Nemzeti Múzeumba került, ennek zömét azonban az Országos Széchényi Könyvtár levéltári anyagával együtt 1934-ben átadták a Magyar Országos Levéltárnak, ahol már nem gyűjteményként kezelték őket, hanem tartalmuk alapján különböző fondokba osztották szét. A középkori oklevelek jó részéről restaurálással még a possessor-jelzéseket is eltávolították. Mindemellert az Országos Széchényi Könyvtárban is maradt levéltári anyag, így még ott is találhatóak példányok. (pl. *Kat. 238, 280. sz.*)¹³

A kiállítás leginkább alulreprézantált gyűjteményi egysége a térkép- és metszetgyűjtemény volt, mely a könyvtárral együtt az Országos Széchényi Könyvtárba került. A térképgyűjtemény (jelzetlenül) ott is maradt, a metszetgyűjtemény viszont (szintén jelzetlenül) 1884-től több lépcsőben a Történelmi Képcsarnokba vándorolt át a Széchényi-metszetgyűjteménnyel együtt.¹⁴ Az átadáskor a darabokat ellátták a „Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárából” jelzessel, így ma már azonosíthatatlan, mely darabok melyik gyűjteményhez tartoztak egykor. A Jankovich életében készült gyűjteményi ismertetések (Fejér György és Mednyánszky Alajos leírásai) is igen szűkszavúak, mindössze néhány dűcot és egy fehérlő mondáját megjelenítő metszetet említenek.¹⁵ A mostani katalógusban csupán egy fametszet szerepelt, de az sem a Történelmi Képcsarnokból, hanem a Szépművészeti Múzeum Grafikai Osztályáról került a kötetbe. (A kiállított anyagban nem szerepelt, mert az ugyanebben az időpontban a Szépművészeti Múzeumban megrendezett *Fametszet* kiállításon volt látható.)

Jankovich gyűjteményének darabjai azonban nem csak az első gyűjtemény átadásakor és a rosszul dokumentált második gyűjtemény elárverezésekor kerültek közgyűjteménybe, ha-

Játéktábla, XVII. század (?) (Iparművészeti Múzeum, Budapest)

nem jóval halála (1846) után is, egyrészt az örökösök ajándékeként (*Kat. 5, 28, 48, 65. sz.*), másrészt a Jankovich hagyatéék új tulajdonosainak gyűjteményéből. Erről legtöbbször nincs is tudomásunk, hiszen a hagyatéék árverésén szétszóródott gyűjteményi egységek nyomon követése gyakorlatilag lehetetlen. Jó pár egykori Jankovich kézirat került például a Nemzeti Múzeum Könyvtárába a Jankovich-vagyon zárgondnokának, Nagy István hétszemélynöknek köszönhetően, aki a végrendelet értelmében kiválaszthatta magának a gyűjtemény azon darabjait, amelyeket nem kívánt nyilvános árverésre bocsátani. Ezek az értékes kéziratok és nyomtatványok Nagy István halála (1869) után a lipcsei List és Francke régiségkereskedő céghez kerültek, akik a hagyatékat 1876-ban árverésre bocsátották. A Magyar Nemzeti Múzeum 7500 Ft-ért vásárolt ezen az aukción – ahol egyébként a legfőbb vásárló a British Museum volt – kéziratokat, legfőképp amiatt, hogy azok visszakerüljenek „eredeti” helyükre, Jankovich gyűjteményének többi kézirata mellé.¹⁶

A gyűjtemény rekonstrukcióját tovább nehezítik a műtárgycserék: az intézmények a gyűjtési körük szempontjából kevésbé fontos tárgyakat elcserélték olyanokra, melyek valamilyen szempontból értékesebbnek tűntek. A Jankovich gyűjtemény egyes tárgyairól kiderült, hogy hamisítványok, ezeket a tárgyakat később (főleg az 1940-es évek elején) cserealaprak kezeltek vagy elárverezték, további sorsuk ismeretlen. Elcserélték például az Inv. Poc. 1, 2, 3, 6, 13, 92. számon inventált, utóbb hamisnak bizonyult serlegeket, vagy az Inv. Orn. 139. sz. aranykeresztet, az Inv. Orn. 469, 473, 476. sz. mellboglárakat, vagy az Inv. Fig. 227–228. sz. karkötőpárt. Jankovich könyvgyűjteménye sem volt szerencsésebb helyzetben, főleg a duplumokat, (melyeket az Országos Széchényi Könyvtárban 1875-től folyamatosan idegenítettek el) és a kevésbé értékesnek vélt kiadványokat cserélgették. Így pl. Hess András *Chronica Hungarorum* (*Kat. 243. sz.*), mely az Egyetemi Könyvtárba került, miután a Széchényi Könyvtár szerzett egy épebb példányt. 1896-ban a Hunyadi levéltárért cserébe rengeteg német kéziratot és nyomtatott könyvet adtak át a müncheni királyi levéltárnak,¹⁷ és az Ómagyar Mária Siralomért is adtak át Jankovich gyűjteményből származó ősnymtatványokat.¹⁸ Néha pedig a történelem csonkította a gyűjteményt: Gedeon Laudon tábornagy pisztolyai (Inv. Arm. 31., 32. sz.) például 1932-ben a velencei egyezmény rendelete nyomán kerültek ki a Nemzeti Múzeumból.¹⁹

Mindezek ismeretében értékelhető és értékelendő a kiállítás rendezőinek elszántsága, mellyel Jankovich tárgyainak nyomába eredtek, s melynek eredményeként a kiállításon sok alkotás most került először a Jankovich-gyűjtemény tagjaként a közönség elé.

Jankovich Miklós gyűjteményéről már életében megjelent két ismertető, előbb Fejér György, majd Mednyánszky Alajos recenziója 1817-ben illetve 1821-ben.²⁰ Több mint egy évszázad elteltével Entz Géza foglalkozott újra Jankovich Miklóssal: 1939-ben a gyűjtemény festményeiről írt tanulmányt,²¹ 1985-ben pedig átfogó jellegű tanulmánykötet jelent meg a Művészettörténeti Füzetek–sorozatban, Belitska-Scholz Hedvig szerkesztésében: *Jankovich Miklós, a gyűjtő és mecénás (1772–1846)*. Akadémiai Kiadó, Bp. 1985. Ebben a tanulmánykötetben foglalkoztak Jankovich nagyobb gyűjteményi egységeinek sorsával, tudományos, régészeti tevékenységével, numizmatikai írásaival, külön tanulmány emlékezett meg énekgyűjteményéről, a reformkor színházi mozgalmaiban betöltött szerepéről, és két tanulmányt szenteltek személyi levéltára anyagának. Mindezekről ebben a kiállítási katalógusban nem írtak, a különböző gyűjteményi egységekről is csak egy-két oldalas összefoglalások születtek, melyekben utaltak a tanulmánykötet vonatkozó részeire. Ugyanakkor a kiállítás bemutatta a mindaddig kizárólag hungarica-gyűjtőként „elkönyvelt” Jankovich Miklós egy másik arcát: a gyűjtemény kevésbé ismert darabjainak felkutatásával és bemutatásával rávilágítottak, hogy Jankovich érdeklődési köre sokkal egyetemesebb volt, mint eddig képzeltük, hiszen gyűjteményének egy komoly hányadát még a legnagyobb jóindulattal sem lehet magyar vonatkozásának tekinteni, (és ő sem kívánta annak láttatni), könyvei közt a Monarchia nemzeti nyelvein (cseh, szlovák, horvát) írottak mellett az egyetemes kultúra héber, arab, perzsa emlékei is felbukkannak. Vallási és nemzetiségekkel szembeni toleranciájára sem irányult eddig kellő figyelem, pedig Jankovich katolikus létére rendkívül értékes könyv- és levéltári anyagot gyűjtött össze, melyek különböző protestáns felekezetek máig féltve őrzött kincsei (Luther,

Melanchton, Sozzini iratai), sőt bizonyos mértékig Jankovich mondható az unitarizmus első tudományos felkészültségű szakértőjének.

A katalógusban a kiállítás rendezőjének, Mikó Árpádnak bevezetője után hat rövidebb, a kötet végén egy nagyobb terjedelmű írás kapott helyet. A bevezető tanulmányok különböző szempontból közelítenek Jankovich gyűjteményéhez, két tanulmány (Tóth Endre, Böröcz Enikő) a Jankovich gyűjtemény egy-egy kisebb gyűjteményi csoportjával foglalkozik, (római kori feliratos gyűrűk, evangélikus egyháznak átadott iratok), két tanulmány vizsgálja a gyűjtemény darabjainak származását: Biczó Piroska a régészeti lelőhelyeket, elsősorban hitelességük szempontjából, Garas Klára pedig a festménygyűjtemény létrejöttének forrásaira hívja fel a figyelmet, külföldi aukciókra, ahonnan egyes képek főleg Jankovich korai gyűjtői szakaszában kerültek gyűjteményébe. Tanulmánya olyan festmények provenienciájára is fényt derít, amelyek leírásában Jankovich maga nem említette a származási helyet. Így az 1809-ben Bécsben előrvezett ismeretlen gyűjtemény hozzá került darabjaira: a Jankovich által Tizianonak tulajdonított Julius Caesar portré, (Inv. Imag. 70.), és Annibale Carraccinak attribuált Bacchus szatírral, (*Kat. 22. sz.*), Johann Melchior von Birckstock gyűjteményének 1811-es árverésén megvásárolt Žiška portré (*Kat. 20. sz.*) és Martin von Meytens Mária Teréziát ábrázoló koronázási lovasportréja, illetve Lotharingiai Ferenc császár képmása, (Imag. 98–99. sz.), az 1833-as szintén bécsi árverésen megszerzett Mátyás-portré, (*Kat. 21. sz.*) és Josef Caspar Bachmannak a nagyváradi székesegyház egyik mellékoltáráról készített másolata (*Kat. 37. sz.*). Feltételezése szerint az Inv. Imag. 104. számú Mária királynő portréja is ekkor került a gyűjteménybe, de az már korábban, Fejér György 1817-es és Mednyánszky Alajos 1821-es gyűjtemény-ismertetésében is szerepelt, így nem valószínű, hogy 1833-ban vette Jankovich.

Marosi Ernő és Szentesi Edit Fejérváry Gábor Jankovichéval párhuzamosan alakuló műgyűjteményével foglalkoztak, elsősorban annak elefántcsont-faragványaival, és a két gyűjtemény egymáshoz való viszonyával. A tanulmányokból kiderül, hogy Jankovich nagyonis odafigyelt környezetének gyűjtési tendenciáira: saját gyűjteményét Fejérváry jelentős, igényesen válogatott elefántcsont-faragványaihoz képest összefoglaló jelleggel alakította ki, csak néhány kiemelkedő fontosságú darabot vásárolt, mivel azonban e tárgykörnek volt „gazdája”, gyűjtésére nem fektetett hangsúlyt. Valószínűleg hasonló eredményekre lehetett volna jutni más korabeli gyűjtemények vizsgálatakor is. Érdemes lett volna Jankovich gyűjteményét összevetni ugyanígy például Viczay Mihály, Marczibányi István, Orczy László és mások kollekcióival. E gyűjtők nagy részével Jankovich maga is üzleti kapcsolatban állt, vásárolt tőlük vagy műtárgyakat cserélt velük, egymáshoz való viszonyuk meghatározása sokban hozzájárulhatna Jankovich gyűjtési koncepciójának megismeréséhez. E hiányérzetet még a kötet zárótanulmánya, Mravik László írása sem igazán tudta ellensúlyozni. Tanulmánya ugyan épp arra tett kísérletet, hogy Jankovich gyűjteményét kontextusába, a legnevesebb kortárs gyűjtemények mellé állítsa, és Jankovich anyagát tárgycsoportonként (könyvek, érmek, ókori tárgyak, festmények, szobrok, ékszerek) a korabeli főúri és polgári gyűjtők hasonló gyűjteményeivel párhuzamba állítva mutassa be, de elsősorban a jelentőségükben Jankovichéhoz mérhető nagyobb gyűjteményekre koncentrált, nem pedig azokra a kisebb magángyűjteményekre, melyekből Jankovich maga is rendszeresen vásárolt, vagy cserélt.²²

A rövid bevezető-tanulmányok és a nagylélegzetű zárótanulmány között találhatóak a kiállítás szereplő tárgyak leírásai, a műtárgyak esetében – ha azonosítani tudták – a szerkesztők megadták Jankovich eredeti inventáriumának szövegét is, a művek legfontosabb forrásanyagát. A katalógustételek szövegei 61 szerző munkájának eredményét tárják elénk. Egy ilyen sok szerzőt felvonultató kiadvány szinte szükségszerűen egyenetlen, és sajnálatos módon a szerzők most sem dolgoztak azonos koncepció szerint. Míg egyes tételleírások részletekbe menően foglalkoznak a proveniencia kérdésével, mások csak a legszűkebb értelemben vett tárgyleírásra szorítkoznak, néhány tétel esetében még műfaj történeti áttekintéssel is találkozunk, máshol azonban még tárgyleírás sincs (15 esetben). A szerzők egy része foglalkozik a Jankovich inventárium latin nyelvű tárgyleírásával, reflektál rá, vitába száll vele, megerősíti vagy cáfolja az ott leírtakat, mások mintha nem is olvasták volna azt. Élesen kör-

vonalazható különbség jelenik meg a műtárgyakkal, illetve a könyvekkel foglalkozó katalógustételek között is: míg az előbbieknél (hangsúlyozottan nem minden esetben) a gyűjteménytörténeti szempont alárendelt viszonyban áll a pontos tárgyleírás igényével szemben, az utóbbiaknál épp fordítva történik. A könyvek és kéziratok esetében a szerzők – a bennük található kézírásos possessor-bejegyzések, ex librisek segítségével – néha több száz évre visszavezethető provenienciát mutatnak fel, magukkal a könyvekben található illusztrációkkal azonban alig, néha egyáltalán nem foglalkoznak.

A gyűjteménytörténeti közelítésmód alárendeltsége természetesen nem kezelhető kizárólag hibaként, hiszen előny és hátrány egyaránt származott belőle. A katalógustételek készítői, miközben Jankovich „útmutatása”, a nem minden esetben megbízható proveniencia befolyása nélkül közelítettek a tárgyakhoz, pontosították a kor-és helymeghatározásokat, megváltoztatták az attribúciót, így például számos korábban rosszul datált vagy lokalizált ötvöstarly most már műhely- vagy mesternévvvel kerülhetett bemutatásra. Hátránya ugyanakkor, hogy a tárgyak csupán egymás mellett kiállított tárgyak maradtak, nem vizsgálták, milyen tárgycsoportok honnan kerültek be a gyűjteménybe, egyes rétegei hogyan épültek egymásra, holott Jankovich gyűjteménye nem egyes darabokból állt össze, hanem kisebb-nagyobb gyűjteményi „sejtekből”: Fejérváry Károly, Wagner Károly, Dobai Székely Sámuel, Beniczky István (Jankovich nagyapja), Ribay György, Orczy László, Vukaszevich József Fülöp, Jakosics József egykori könyv- vagy műgyűjteményeinek,²³ illetve azok Jankovichhoz került darabjainak vizsgálata közelebb vihetett volna ahhoz, hogy megismerjük műgyűjtői koncepcióját, azt, hogy mennyiben voltak az ilyen gyűjtemények mellett vásárolt műtárgyak és könyvek hiánypótló, kiegészítő jellegű szerzeményezések, mennyiben szolgálták vásárlásai a „felvásárolt gyűjteményi koncepciók” bővítését, vagy épp ellenkezőleg, semmit sem tettek hozzá. Kérdés például, hogy a gyűjteményben található jelentős slavica anyag egészében Ribay György és Vitoris Jonatán gyűjtéséből származott-e, vagy Jankovich később még kiegészítette. Az inventáriumban említett tulajdonosok egy része eddig leginkább mint könyv- és kéziratgyűjtő (Orczy László, Kazay Sámuel, Wagner Károly), esetleg mint a korszak forrásgyűjtő csoportosulásaihoz kapcsolódó, történelmi érdeklődésű bibliofil (Dobai Székely Sámuel, Aranka György, Jakosics József) volt ismert, akiktől – nem meglepő módon – gyakran könyv-, oklevél-, és kéziratgyűjtemény is került Jankovichhoz, de műtárgyaikról eddig nem nagyon volt tudomásunk. A Jankovich inventáriumok forrásanyag értéke ebből a szempontból kiváló, több száz esetben adja meg a megvásárolt vagy cserélt tárgy provenienciáját, hozzájárulva ezzel ahhoz, hogy e kevésbé ismert kis gyűjteményeknek legalább a létezéséről tudomást szerezzünk.

A proveniencia kérdésének hangsúlytalan szerepeltetése azonban feltételezhetően csak kényszerű velejárója volt egy másik szempont felbukkanásának, mely a kiállításon még sokkal erőteljesebben jelentkezett, mint a katalógusban. Mivel Jankovich sok tárgyaról kiderült, hogy 19. századi hamisítvány, vagy legalábbis évszázadokkal később készült, mint amit ő feltételezett, esetleg téves az attribúciója, vagy pusztán koholmány előkelő származása, ezért – részben a további tévedések elkerülése, részben a bizonytalanság érzékeltetése végett – a kiállításon csupán a tárgy megjelölését tüntették fel. („Nagyváradi misekannák” helyett például a lelőhely hitelességének megkérdőjelezése miatt csak „misekannák” szerepelt. *Kat. 124. sz.*) A muzeológus óvatossága érthető, de a tárgyhoz fűződő „legendák” elhagyásával egyúttal lemondtak egy lehetséges válaszról is arra a kérdésre, miért kerültek e tárgyak Jankovich gyűjteményébe. A tárgyak – számunkra már nem túl hiteles, ámde roppant előkelő – származásuktól megfosztva már nem képesek közvetíteni a gyűjtő koncepcióját. S mivel itt a gyűjtemény bemutatására vállalkoztak, úgy gondolom, nem lett volna szabad figyelmen kívül hagyni, mit tartott fontosnak elmondani maga a gyűjtő, Jankovich Miklós a műtárgyakkal kapcsolatban. Márpedig számára a tárgy lelőhelye vagy a feltételezett eredeti tulajdonos még akkor is fontos volt, ha esetleg ő maga sem hitt benne, (például Luther Márton gyűjűje, *Inv. Ann. 283*; Mikes Kelemen ill. Mátyás király ezüstkanalái, *Inv. App. 10, 11., 12.* vagy Szt. Margit díszkése, *Inv. App. 61.*) És talán azt a bizonyos fésűt (*Kat. 186. sz.*) sem veszi meg, ami ma már csak egy – nem is túlságosan színvonalas – fésű a sok közül, ha nem

hiszi róla, hogy Petrarca műzsájáé – és ha nem tudhatja magáénak egyúttal Laura (persze éppoly kétséges hitelű) portréját is (Inv. Imag. 53.). Fráter György hamis feliratos ivócsészeje (*Kat. 71. sz.*) is sokkal vonzóbb lehetett számára úgy, hogy a sajlódi pálosoktól megszerezte a váradi püspök képmását is. (Inv. Imag. 112.) Zsámboki János feltételezett (de a későbbi kutatás által cáfolt) portréja (*Kat. 17. sz.*) mellé pedig Viczay Mihálytól római érmeért cserébe megszerezte Bibliáját is. (*Kat. 204. sz.*)

Az ehhez hasonló eredetmondák a gyűjtemény kialakulásának ha nem is kizárólagos, de meghatározó összetevőjét jelentették. Ráadásul e legendák a gyűjtemény egységében – ahogy az iménti példák is mutatják – összefonódtak, egymás kiegészítőivé váltak; egy-egy jelentős történelmi személy (Hunyadi Mátyás, Báthory Zsigmond, Kemény János stb.) szinte magának vonta a tárgyakat, melyek hitelességét legtöbbször a többi tárgy vagy dokumentum „igazolta”. Összefüggéseik olyannyira fontosnak tünnek, hogy néha még a kéziratos inventárium készítésekor is bekerültek a szövegbe. Így például az. Inv. Ann. 23. sz. gyűrű esetében Jankovich fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy a gyűrűvel Csáky Mihály egykor egy olyan szerződést hitelesített, amelynek eredeti példánya szintén a gyűjteményében található. Az Inv. Poc. 77. sz. serleg korábban állítólag Geréb Lászlóé volt, Jankovich itt hozzáfűzi, hogy ő hívta Magyarországra Hess Andrást, akinek Budán nyomtatott könyve, a *Chronica Hungarorum* szintén a Nemzeti Múzeumnak átadott gyűjteményben van. Időnként maga Jankovich Miklós is tetten érhető, ahogy gyűjteménye egyes darabjait megpróbálta „nemesíteni”: az amúgy előkelő helyről, Augsburgból (Fugger család birtokából) származó festmény, a Követség a Krefmben (*Kat. 25. sz.*) Fejér György 1817-es ismertetésében még Zsigmond király országgyűléseként szerepelt, négy évvel később ezt a feltételezést Mednyánszky elvetette, a képet (név nélkül) országgyűlés ábrázolásaként írta le. 1837-ben Moritz von Dietrichsteinhez írt levelében viszont Jankovich a festményt már gyűjteménye kiemelkedő darabjaként, és mint Mátyás király követségét említi, ezzel a címmel került a leltárkönyvbe is. (A képnek ma már magyar vonatkozása is kétséges.)

Tény, hogy a legtöbb tárgy önmagában is „megállja helyét”, az opálos függő (*Kat. 148. sz.*) akkor is gyönyörű, ha történetesen nem Izabella királynőé volt, és ezek a tárgyak nem veszítenek értékükből legendáik nélkül sem. A gyűjtemény egésze viszont igen, mert eltűnik mögüle a Jankovich által biztosított ideológiai háttér, és a hamis tárgyak mentalitástörténeti dokumentumból érthetetlen melléfogásokká válnak. A kiállításon megfogalmazódó, fentebb vázolt hiányérzetet a katalógus egyébként tudta ellensúlyozni, mert ott – ha máshol nem, akkor a Jankovich inventárium idézett szövegeiben – szerepelt a gyűjtő meghatározása is.

A szemléletbeli különbségeken alapuló kritika azonban semmit nem von le a katalógus értékeiből, hiszen az intézményes összefogással történt anyaggyűjtés számos új eredményt hozott, az eddig azonosítatlan tárgyak bemutatásával a katalógus új portrét rajzolt Jankovich Miklósról, tanulmányaival pedig feldolgozásra váró további problémakörök vizsgálatát indíthatja el, ami – úgy érzem – némiképp célja is volt a kiállítás rendezőinek.²⁴ (A további kutatásokat elősegítendő, függetlekként elhelyezték a katalógusban Jankovich Miklós gyűjteményére vonatkozó legfontosabb kéziratok források jegyzékét is.) A kötet arra hívja fel a figyelmet, hogy a „Jankovich-ügy” még nem tekinthető lezártnak, Jankovich gyűjteményének létrejötte, alakulása, a gyűjtő nagyrészt még feltáratlan írásos hagyatéka, további múzeumainkban lappangó műtárgyainak felkutatása mindenképp megérne egy alapos feldolgozást, és feltétlenül szükséges lenne elkészíteni Jankovich inventáriumainak kritikai kiadását. A kiadvány fontos előrelépés a magyar műgyűjtés történetének kutatásában, az a szellemi munka pedig, amit a kiállítás rendezői a Jankovich-kiállítás létrehozásába fektettek, méltán nyerte el a 2003-as év *Opus mirabile* díját az MTA Művészettörténeti Bizottságtól.

FÜGGELÉK

A recenzióban leírtak kiegészítéséhez álljon itt a Jankovich inventáriumokban található, provenienciára vonatkozó bejegyzések listája, azzal a megjegyzéssel, hogy ezeket az adatokat éppolyan óvatossággal kell kezelni, mint a lelőhelyek és a feltételezett eredeti tulajdonosok kérdését. A proveniencia „nemesítése” ugyanis szintén hozzájárulhatott a tárgy hitelességének bizonyításához, következképp „megérte” hamisítani. Különösen a közvetítők által a gyűjteménybe juttatott tárgyak származása igényelne további vizsgálatot. Jankovich feljegyzései ennek ellenére értékesek, ezért közlésüket szükségesnek tartom. A függelékben alapvetően a Jankovich által említett proveniencia szerepel, kurzívan szedve található néhány olyan adat, melyet a jelenlegi kutatás (Garas Klára, Szilágyi András) tárt fel. Ez azonban nem rendszeres adatgyűjtés eredménye, a későbbiekben mindenképp kiegészítésre szorul. A jegyzékben kizárólag olyan tárgyak találhatóak, amelyeket Jankovich első gyűjteményének inventáriumába is tartalmaz. Meghatározásuknál minden esetben a Jankovich-féle leírást vettem alapul, akkor is, ha a kutatások nem igazolták állítását, és az általa feltételezett possessor személyét a művészettörténet-írás azóta cáfolta, vagy – leginkább a festmények esetében – új attribúciók születtek. Az egykori vélt tulajdonosok nevét minden esetben időzőjelben szerepeltetem, a modern szakirodalomban való tájékozódást a katalógustétel-számok segítik.

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Adonyi Mihály	App. 177.	„Bél Mátyás” ezüst-csészéje	kt: Bél Mátyás özvegye, Tomka-Szászki János	
Amade család	App. 145.	ezüst sőtartó		
Amade Ferenc	App. 4.	ezüstkanál		
Amade Ferenc	Orn. 232.	arany nyakék és lánc	közv: Stern Márk, lh: [Tisza]várkony, kripta	
Amade Tádé	App. 201.	ezüstitál	vh: pozsonyi aukció	Kat. 102.
Andrássy Károly	Arm. 59.	ezüst csákányfokos	kt: Esterházy János	
Ányos János	Ann. 282	aranygyűrű	lh: Bakony, erdők	
Apor család	App. 143., 144.	hattyú alakú ezüst-edények		
arab	Orn. 392.	perzsa övcsat	közv: Stern Márk, vh: brassói aukció	
Aranka György	App. 10., 11.	„Mikes Kelemen” ezüstkanaljai		
Aranka György	Arm. 45.	„Báthory Zsigmond” buzogánya	kt: Báthory István nádor, vh: Besztercebánya	
Aranka György	App. 167., 168.	„Báthory Zsigmond” serlegei	közv: Litteráti Nemes Sámuel, vh: Marosvásárhely	Kat. 130.
Balog gróf	App. 146.	ezüst sőtartó	vh: Pozsony	
Bánffy bárónő	Orn. 317–320.	smaragdós hajtúk	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	Ann. 279.	olasz gyűrű	közv: Totesz Izsák	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Bánffy család	App. 78.	csüngőóra	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	App. 80.	„Báthory Zsigmond” csüngőórája	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	App. 136.	ezüst szelence	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	App. 148.	aranyozott ezüst só-tartó	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	App. 157.	ezüst edényke	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	App. 196–198.	3 ezüstartól	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	Arm. 67.	„Báthory István” kardja	lh: Nyírbátori templom, sír	
Bánffy család	Orn. 224.	ezüstartó	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	Orn. 427.	ezüst férfi öv	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	Pig. 453.	„Báthory Zsigmond” függője	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	Ann. 262.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Bánffy család	App. 16., 17.	ezüstartalok	közv: Totesz Izsák, vh: Kolozsvár	
Bánffy család	Orn. 475.	mellboglár	közv: Totesz Izsák, vh: Kolozsvár	
Bánffy család	Orn. 476.	mellboglár	közv: Totesz Izsák, vh: Kolozsvár	
Bánffy család	Orn. 488	imakönyvborító	közv: Totesz Izsák, vh: Kolozsvár	
Bánffy család	Arm. 87.	szablya		
Bánffy grófnő	Ann. 311.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Bánffy grófnő	Orn. 213.	násfa	közv: Totesz Izsák	
Bánffy grófnő	Pig. 331.	„Bocskay István” süvegdísz	közv: Totesz Izsák	Kat. 172.
Bánffy grófnő szül. Kemény Kata	App. 169.	„Kemény János” sótar-tója	közv: Totesz Izsák	
Bánffy grófnő szül. Kemény Kata	App. 191.	ezüst kosárka		
Bánffy grófnő szül. Kemény Kata	App. 208.	ezüst kosárka		
Bánffy grófnő szül. Kemény Kata	Orn. 461.	aranyozott ezüst pár-taöv	vh: Bécs	
Bánffy György özvegye	Orn. 393.	övesat	közv: Totesz Izsák vh: Kolozsvár	
Barcsay család	App. 13.	aranyozott ezüstartal	közv: Totesz Izsák	
Barcsay család	Pig. 329., 330.	karkötőpár	közv: Litteráti Nemes Sámuel, lh: Vajdahunyad, kápolna romjai	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Batthyány József	App. 244.	„Savoyai Jenő” játéktáblája	Batthyány-Strattmann [Eleonóra] grófnő ajándéka Savoyai Jenőnek, vh: aukció	
Batthyány József	Arm. 162.	ördögfejes lószerszám	vh: aukció	Kat. 191.
Batthyány Tivadar	Imag. 95., 96.	2 márványra festett képmás	kt: Zrínyi család (szlavón. Ozal vára), vh: Pozsony	
Batthyány Tivadar	Arm. 171.	dísz-lótakaró	vh: árverés, Pozsony	Kat. 193.
Batthyányiné öz. sz. Skerlecz [Borbála]	Orn. 235.	arany női nyakék	közv: Hercules nápolyi antikvárius	
Beniczky család	Orn. 452.	ezüst női öv	kt: Zsámbék, templom	
Beniczky család	Orn. 157.	smaragdos ezüstkereszt	Jankovich örökölte	
Beniczky István	App. 251–252	cipő	Fodor Terézia (Beniczky felesége) kapta ajándékba Amade grófnőtől, 1740.	Kat. 178.
Beniczky István	App. 61.	„Szt. Margit” ezüst díszkése	lh: Margitsziget	
Beniczky István	App. 95.	„Erzsébet királynő” szelencéje	kt: Kegel prefektus, lh: Diósgyőr, erdő	
Beniczky István	Orn. 128.	Szt. Borbála, függő		
Beniczky István	Orn. 167.	aranyozott ezüstkereszt	ajándék Jankovichnak	
Beniczky István?	Imag. 21.	Mathias R(ex) feliratos talapzatelem	lh: Pest, egyetem környéke	Kat. 66.
Beniczky Miklós	Orn. 102.	római ezüstfibula	lh: Tisza	
Beniczky Miklós	App. 156.	ezüst edényke	lh: Tisza	
Berzeviczy család	Arm. 66.	„Thököly István” elefántcsont fejű nádpálcaja (sétabot?)		
Bethlen család	Ann. 214.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Bethlen család	Ann. 280.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Bethlen család	Ann. 284.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Bethlen család	Orn. 477.	„Brandenburgi Katalin” mellboglárja	közv: Totesz Izsák	Kat. 171.
Bethlen család	Pig. 241.	násfa	közv: Totesz Izsák, kt: Báthory család	
Bethlen család	App. 205.	aranyozott ezüsttál	közv: Totesz Izsák	
Bethlen család	App. 210.	ezüsttál	közv: Totesz Izsák, vh: Marosvásárhely	
Bethlen Farkas	Arm. 168.	„Szapolyai János” díszlótakarója		

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Bethlen Farkas	Arm. 169.	„Bethlen Gábor” díslótakarója		Kat. 192.
Bethlen gróf	Ann. 313.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Bethlen Józsefné	App. 194., 195.	két ezüsttál	közv: Totesz Izsák	
Bethlen Józsefné	App. 209.	ezüstkosár	közv: Löwy Hermann vh: Pest	
Bethlen Mihály	Orn. 200.	„Brandenburgi Katalin” nyakéke		
Bethlen Péterné, özv.	Orn. 490.	imakönyvborító	közv: Totesz Izsák	
Bethlen Sándorné, özv.	Poc. 188., 189.	„nagyváradí” misekannák	közv.: Totesz Izsák vh: Marosvásárhely	Kat. 124.
<i>Birkenstock, Johann Melchior von</i>	<i>Imag. 98.</i>	<i>Mária Terézia koronázási lovasportréja</i>		
<i>Birkenstock, Johann Melchior von</i>	<i>Imag. 99.</i>	<i>I. Ferenc császár képmása</i>		
<i>Birkenstock, Johann Melchior von</i>	<i>Imag. 116.</i>	<i>Jan Žižka képmása</i>		<i>Kat. 20.</i>
Bodonyi Miklós	Ann. 189.	pecsétgyűrű	ajándék 1792, lh: Pest, Vác felé vezető út	
Bornemisza család	App. 215.	ezüstszelence	közv: Totesz Izsák	
Bornemisza család	Pig. 240.	„Bornemisza Anna” násfája	közv: Totesz Izsák	
Boronkay Pálné, özv.	Ann. 304.	aranygyűrű		
Boros [János] kapitány	App. 257., 258.	török papucs pár	vh: aukció	
Bory kanonok	Orn. 137.	aranykereszt	lh: Pozsony, káptalan	
Bory kanonok	Orn. 483.	„Amade Ilona” imakönyve	lh: Pozsony, klarissza kriptá, rendfelosztáskor	
Brudern József	App. 59.	„Ibrahim pasa” töre		
Brukenthal [Sámuell] örökösei	Orn. 256.	násfa	közv: Totesz Izsák	
Celotti, [Louis]	Imag. 104.	I. Mária királynő portréja	vh: Bécs, (1810), korábban Velencében őrizték	
Cornides N.	Poc. 186.	serleg	1820.	
Csáky család	Pig. 229.	függő töredéke	közv: Totesz Izsák	Kat. 146.
Csáky Imre	Ann. 6.	gyűrű	lh: Homonna, templom kriptája	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Csáky Imre	Ann. 7.	gyűrű		
Csáky Imre	App. 35.	kanál		
Csáky Imre	App. 149.	ezüst sőtartó legyezőből	kt: Homonnay Drugeth család, Vandernath grófnő	
Csáky Imre	App. 206.	ezüsttál	kt: Homonnay család	Kat. 103.
Csáky Imre	Orn. 134.	függő XII. Károly svéd király lovas portréjával		
Csáky Imre	Orn. 206.	gyémántos nyakék	kt: Perényi család, lh: Terebes, templom kriptája	
Csáky Imre	Orn. 225.	„János Zsigmond” forgója		Kat. 173.
Csáky Imre	Orn. 310., 311.	zománcos hajtű		
Csáky Lajos	App. 98.	illatszeres edényke	lh: Terebes, vár romjai	
Cseresznyés [Antal]	App. 189.	ovális dísztál	közv: Litteráti Nemes Sámuel (aukció)	Kat. 109.
Cseresznyés [Antal]	Orn. 131.	pelikános függő	közv: Litteráti Nemes Sámuel, lh: Gyulafehérvár, katedrális kriptája	Kat. 150.
Cseresznyés [Antal]	Orn. 223.	forgó	vh: árverés, lh: Gyulafehérvár, katedrális kriptája	
Cseresznyés [Antal]	Orn. 422.	aranyozott ezüstöv	közv: Litteráti Nemes Sámuel, vh: aukció, lh: Gyulafehérvár, katedrális	
Cseresznyés [Antal]	Orn. 242.	fűzér ezüstgömbökből	Litteráti Nemes Sámuel, vh: Gyulafehérvár	
Cseresznyés [Antal]	Orn. 341–344.	4 ezüst hajtű	közv: Litteráti Nemes Sámuel, vh: aukció, lh: Gyulafehérvár, katedrális	
Cserey család	Pig. 332.	aranylánc		
Cserey Sándor	Orn. 467.	mellboglár	vh: Besztercebánya	
Dobai Székely Sámuel	Arm. 93.	ezüst szablya	kt: Esterházy Ferenc, Amade László (1740-től)	
Dobai Székely Sámuel	Arm. 155.	pár vas sarkantyú	kt: Balogh prefektus lh: tatai apátság romjai	
Dobai Székely Sámuel	Imag. 3.	„Hunyadi László” képmása	kt: Kollár Ádám (ajándék Dobainak, Bécs)	Kat. 42.

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Dobai Székely Sámuel	Imag. 85.	„Attila hun király” képmása	vh: Nápoly (Dobai)	
Dobai Székely Sámuel	Imag. 117.	„Zsámboki János” portréja	kt: Kollár Ádám	Kat. 17.
Dobai Székely Sámuel	Imag. 118.	I. Rákóczi György fejedelem képmása	kt: Tsétsi János sárospataki tanító	
Dobai Székely Sámuel	Imag. 86.	„Absolon Dániel” portréja	vh: Nápoly (Dobai)	Kat. 29.
Dobai Székely Sámuel özvegye (Matheides Eszter)	Pig. 335.	női ékszer	kt: Szirmay család	
Dobai Székely Sámuel özvegye (Matheides Eszter)	App. 255–256.	„Dersffy Orsolya” papucs		Kat. 179.
Dóczy család	Orn. 451.	ezüst női öv	vh: Pest, 1790, lh: Gyulafehérvár, katedrális	
Dubraviczky Simon	Pig. 253.	aranyékszer	lh: Pest megyei Körös homokja	
Esterházy család	Pig. 336.	női ékszer	közv: pozsonyi aranyműves	
esztergomi építészvezető	Ann. 178.	pecsétgyűrű	lh: Esztergom, vár	
Farádi Vörös Ferenc	Ann. 222.	„Szt. István ispotályos rend” gyűrűje	lh: Sárpentele	
Farádi Vörös Ferenc	App. 89.	illatszeres dobozka	lh: Székesfehérvár, Sárvíz csatorna	Kat. 141.
Farádi Vörös Ferenc	App. 265.	bronz füstölő	lh: Székesfehérvár, Sárvíz csatorna	
Farádi Vörös Ferenc	Orn. 149.	„Szt. János rend” mellkeresztje	lh: Jancsárkút, Sárvíz csatorna	Kat. 158.
Farádi Vörös Ignác	Pig. 230.	karkötő	lh: Jancsárkút, Sárvíz csatorna, 1775	
Farádi Vörös Ignác	Imag. 30., 31.	„Károly Róbert vagy I. Lajos” mauzóleumának két rézedénye	lh: Székesfehérvár, Sárvíz csatorna	
Farádi Vörös Ignác	Arm. 25., 26.	„Nádasdy Ferenc” pisztolyai		
Festetich György	Ann. 181.	pecsétgyűrű		
Festetich János	Ann. 187.	török feliratos gyűrű	ajándék Jankovich Miklósnak, lh: Rákos	
Forgách Antalné	Orn. 151.	arany mellkereszt	lh: Gács, kripta	
Forgách gróf	App. 137.	illatszeres szelence	közv: Stern Márk	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Forgách gróf	Ann. 3.	gyűrű	lh: Homonna, Drugeth szarkofág	
Forgách József	App. 93.	ereklyetartó	közv: Totesz Izsák, lh: Gimes, várkapolna	
Forgách Józsefné	Orn. 254.	csokornásfa	vh: Sáros megye	
Forgách Józsefné, özv.	Orn. 437.	filigrános arany diadém	lh: Gimes, várkapolna	
Forgách Miklós gróf	Orn. 227.	zománcos forgó	vh: Bécs	
Földy [János]	Ann. 59.	aranygyűrű		
Fugger-gyűjtemény	Imag. 48.	Coreggio: Alvó Cupido	közv: Jakob Hertel	
Fugger-gyűjtemény	Imag. 67.	I. Miksa halotti arcképe	közv: Jakob Hertel	Kat. 14.
Fugger-gyűjtemény	Imag. 106.	„Mátyás király” követ-sége	közv: Jakob Hertel	Kat. 25.
Fugger-gyűjtemény	Imag. 7.	„Philippine Welser” portréja	közv: Jakob Hertel	
Fugger-gyűjtemény	Poc. 168.	elefántesont fedeles kupa		Kat. 93.
Gabelchoven [Antal] prépost	Orn. 178.	két aranyfülbevaló	lh: Vágújhely, kriptá	
Grassalkovich Antalné, özv.	Poc. 87.	kehely	vh: Bécs, 1807 után, lh: Gács, régi templom	
Grubanovits Zsigmond prépost	Orn. 145.	kisméretű aranykereszt	közv: Nagy Ignác	
Grubanovits Zsigmond prépost	Orn. 155.	„Nesselrode” mellkeresztje	vh: aukció	
Gyerőfi család	Pig. 251.	nyaklánc	közv: Totesz Izsák	
Gyulay gróf	App. 212.	ezüst ivócsésze	vh: aukció	
Henyey István	App. 253–54	„Károlyi Ferencné grófnő” papucsá	ajándék	Kat. 177.
Hochmeister Márton	Orn. 183.	két aranyfülbevaló	közv: Totesz Izsák	
Horváth Ádám	App. 2.	kanál szarvból	lh: Somlyó, vár szőlője	
Hugonay gróf	Orn. 16.	aranyfülbevaló	lh: Tétény, Rudnyánszky kastély kertje	
iglói kat. templom	App. 264.	Úrmutató		Kat. 125
Illésházy család	Orn. 126.	„Pálffy Katalin” aranyékszere		
Illésházy család	Orn. 199.	szalagcsokor alakú függő	lh: Trencsén, várkapolna	Kat. 157.
Illésházy gróf	App. 214.	ezüst dobozka		

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Illésházy gróf	Orn. 195.	két aranyfülbevaló	lh: Sztrecsény, várkapolna	
Illésházy grófnő	Pig. 239.	násfa	közv: Totesz Izsák	
Illésházy István	Imag. 87.	magyar ruhás lány képmása	vh: Trencsén	
Illésházy István	Ann. 211.	„Illésházy István nádor” gyűrűje	csere a kölesdi kincs egy darabjért	
Illésházy Istvánné sz. Barkóczy grófnő	Ann. 255.	aranygyűrű	lh: Trencsén, kriptá	
Ivicsics Ferenc	App. 249.	„Koháry István” cipője		
Jakosics József	Ann. 190.	réz pecsétgyűrű		
Jakosics József	Orn. 394.	zománcos övcsat	Szerbiából hozta Jakosics	
Jakosics József	App. 155.	aranyozott ezüstívócsésze	lh: Székesfehérvár, Mária prépostság, tumba	
Jakosics József	Orn. 135.	filigrános aranykorona	lh: Székesfehérvár, kriptá	
Jakosics József	Orn. 170.	ezüstkereszt	lh: Székesfehérvár, Mária prépostság	
Jakosics József	Poc. 111.	harangvirág serleg	lh: Pécs, „Janus Pannonius” sírja, kt: Niczky Kristóf	Kat. 83.
Jankovich Miklós, id.*	Pig. 238.	Bakócz-kereszt	kt: Esterházy Imre érsek, Ipolyi kanonok, lh: Esztergom	Kat. 159.
Jekelfalusy bíró	App. 250.	szarvcipő	vh: Körmöcbánya	Kat. 176.
Jekelfalusy bíró	Orn. 207.	drágaköves nyakék	vh: Körmöcbánya	
Jekelfalusy bíró özvegye	App. 55–57.	3 kiskanál	vh: Körmöcbánya	
Jeszenák bárónő	Orn. 486	német nyelvű imakönyv		
Kállay Mihály	App. 192.	ezüstkosár	vh: árverés, Pest	
Kállay Péter	Orn. 160.	ereklyetartó	Jeruzsálemből származik	
Kappy József	App. 103.	Szt. György tallér		
Kapuváry János	Poc. 91.	ezüstserleg	lh: Mohács, a kölesdi kincs része	

* A megadottnál feltehetően jóval több tárgy származik id. Jankovich Miklós birtokából, melyekről azonban az inventáriumok nem adnak felvilágosítást. Így például valószínűsíthető, hogy Dobai Székely Sámuel gyűjteményéből, akinek halálakor Jankovich csupán 7 éves volt, nem ő maga, hanem édesapja vásárolt.

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Kapy család	Arm. 48.	„Nagykállói Kapy Sándor kapitány” buzogánya		
Kazay Sámuel	Orn. 487.	imakönyvtábla	lh: Debrecen, régi templom, sír	
Kazay Sámuel	Orn. 489.	imakönyvtábla	lh: Beregszász, templom, sír	
Kemény család	Ann. 215.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Kemény család	Arm. 51.	„Kemény János” díszbuzogánya		Kat. 198.
Kemény család	Arm. 60.	„Kemény János” csákányfokosa		Kat. 196.
Kemény család	Arm. 89.	„Báthory Zsigmond” szablyája		
Kemény család	Arm. 142.	buzdra		
Kemény család	Arm. 170.	nyeregtakaró		
Kemény család	Arm. 172.	nyeregtakaró	Szolimán szultán ajándéka Barcsay követnek	
Kemény család	Orn. 180.	két aranyfülbevaló	közv: Totesz Izsák	
Kemény gróf özvegye	Orn. 395.	övecsát	közv: Totesz Izsák	
Kemény gróf özvegye	Orn. 421.	„Kemény János” díszöve	vh: Bécs	
Kemény gróf özvegye	Orn. 429.	ezüstöv	vh: Kolozsvár	
Kemény grófnő	Orn. 321–324.	gyöngyös, zafiros hajtűk	közv: Totesz Izsák	
Kemény grófnő	Orn. 257.	zománcos boglár	vh: Bécs	
Kemény József	Ann. 309.	gyémántos aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Kende [László] kanonok	Orn. 32.	„Mária királynő” arany hajtűje	lh: Nagyvárad, kút	
Kende [László] kanonok örökösei	Orn. 249–250.	„Mária királynő” karperecpárja	lh: Nagyvárad, kút	Kat. 169.
Kende lányok	Orn. 450.	pártaöv	közv: Hávor István, lh: Csallóköz	
Kendeffy család	Pig. 6.	„Izabella királyné” lánc	közv: Spitzer Jakab	Kat. 163.
Kendeffy grófnő	Ann. 306.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Kendeffy grófnő	Orn. 304., 305.	két aranyozott ezüst hajtű	közv: Totesz Izsák	
Kendeffy grófnő	Pig. 452.	násfa	közv: Totesz Izsák	
Knotz József	Ann. 236.	aranygyűrű	lh: Viziváros, török mecset	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Kond család örökösei	Orn. 204.	bogláros nyakék	lh: Csallóköz	
Konde Polyxena	App. 101.	„Szt. Margit” víziórája	kt: pozsonyi klarisszák	
Kornis örökösök	Pig. 232.	aranylánc	közv: Lówy Hermann	
kosdi lelkész	Poc. 33.	„Bálint váci püspök” kupája	lh: Kosd	
Kronius, Martin örökösei	App. 79.	csüngőóra	közv: Stern Márk, vh: Nagyszeben	
Kulcsár István	Ann. 220	ezüstgyűrű	lh: Pest, Kulcsár István kertje	
Lamberg [–Sprinzenstein, Anton Franz de Paula] gróf	Arm. 15., 16.	„Mátyás király” pisztolyai	Aragóniai Ferdinánd ajándéka Mátyásnak, Beatrix vitte Nápolyba, ott vette Lamberg, vh: Bécs	
Lamberg [–Sprinzenstein, Anton Franz de Paula] gróf	App. 222.	ovális dísztál	vh: pozsonyi aukció	
Laszperg báró	App. 228.	„Attila” elefántcsont serlege	korábbi tul: St. Gallus apátság (Svájc)	
Laudon, Gedeon tábornagy	Arm. 31., 32.	angol pisztolypár	vh: aukció	
Légrády János	Ann. 96.	„Kanizsai János” pecsétgyűrűje	lh: Majk, kamalduliak	
Ligne, de [Charles Joseph] herceg	Orn. 356.	kontytű	vh: bécsi aukció	
Luzsinszky József báró felesége	App. 160.	pohárból kialakított csengő	kt: kassai domonkosok	
Mader [József] gyűjtemény	Pig. 245.	IV. Károly aranybul-lája	közv: Fehérváry József, vh: Prága	Kat. 286.
Magyar Kossa Sámuel	Orn. 47, 48.	cikádafibula-pár	lh: Györköny	
Marczibányi István	Imag. 82.	I. Mátyás király képmása	kt: „Podjebrad György”	Kat. 43.
Marczibányi István	Imag. 93., 94.	„Cillei Ulrik” és „Hunyadi János” képmása	Stájerországból szárm.	Kat. 47.
Marczibányi István	Orn. 129.	„Anna királynő” függője	lh: Buda, Szt. Lőrinc kolostor, kút	Kat. 149.
Marczibányi István	Pig. 4.	aranyozott ezüstkupa	kt: Csáky család	Kat. 106.
Marczibányi István	Poc. 125.	„Báthory István” strucctojás serlege		Kat. 91.
Marczibányi István	Poc. 167.	aranyozott ezüst csutora	lh: Solymár	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Marczibányi István	Poc. 181.	hegyikristály kancsó		Kat. 105.
Marczibányi István	Poc. 183., 184.	zarándok és zarándok-nő díszedények	1805	Kat. 78 a-b
máriavölgyi pálosok	Imag. 83.	I. Mátyás király képmása		
Mariazell, kincstár	Ann. 213.	aranygyűrű	vh: budai aukció	
Mariazell, kincstár	Ann. 281.	„I. Lajos király” aranygyűrűje	közv: Veszlár báró, aukció	
Mariazell, kincstár	Ann. 300.	„Mária királyné” gyűrűje	közv: Veszlár báró, aukció	
Marienburg [Lukács József] lelkész	App. 187.	aranyozott ezüst sórtartó	vh: Brassó	
Marienburg [Lukács József] lelkész	App. 190.	ezüsttál	vh: Brassó	
Marienburg [Lukács József] lelkész	Orn. 440., 441.	mentekapocs	lh: Brassó, protestáns temető	
Marienburg [Lukács József] lelkész	Pig. 226.	női arany nyaklánc	lh: Brassó, templom kriptája	
Marienburg [Lukács József] lelkész	Orn. 459.	ezüst női öv (pártaöv)		
marosvásárhelyi lelkész	Orn. 234.	arany női nyakék	közv: Stern Márk	
marosvásárhelyi lelkész	Orn. 425.	aranyozott ezüstöv	lh: Marosvásárhely, régi templom	
marosvásárhelyi lelkész	Orn. 385–387.	karkötők	lh: Marosvásárhely, régi templom	
marosvásárhelyi lelkész	Orn. 405., 406.	övkapocspár	lh: Marosvásárhely, régi templom	
Marsigli [Luigi Ferdinando]	Arm. 1.	puska		
Marsigli [Luigi Ferdinando]	Arm. 2.	török puska	vh: Bécs	
Marsigli [Luigi Ferdinando]	Arm. 3.	„Szolimán szultán” puskája	kt: Zrínyi gyűjtemény (Csáktornya), vh: Bécs	
Meszlényi János	Orn. 99.	római ezüstfibula	Meszlényi ajándéka Jankovichnak, lh: Velence	
Miske gróf család	Orn. 208.	arany női nyakék	„Báthory Zsigmond” tulajdonából származik, közv: Totesz Izsák	
Molnár János	Ann. 301.	„Zsigmond király” gyűrűje	lh: Aranyos, templom kriptája	
Molnár János kanonok	Orn. 142.	Passio-kereszt	1793., lh: Szepesség, Szt. Márton templom	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
N. (szül. Komáromy) grófnő	Orn. 139.	aranykereszt	vh: Pest	
Nadányi István	Ann. 114.	pecsétgyűrű	lh: Sárospatak, Bodrog folyó	
Nádasdy Ferenc unokaöccse	App. 204.	tál	vh: árverés a Nádasdy kincsekből Gyulafehérvárott	
Nagy	App. 34.	ezüstkánál		
Nyitray Mátyás apja	App. 97.	kódex formájú doboz	lh: Nagyszombat, Szt. Miklós templom	Kat. 136.
Orczy bárónő	Orn. 186.	gyémántos fülbevaló	vh: Kassa	
Orczy László	Ann. 103.	pecsétgyűrű	kt: Csáky család	
Orczy László	Ann. 107.	„Lothar Omode” pecsétgyűrűje	kt: Nádasdy család (?)	
Orczy László	Ann. 196.	„Trenck Frigyes” gyűrűje	kt: Trenck Frigyes, 1790-ig	
Orczy László	Ann. 209.	aranygyűrű	lh: Kassa, ferences templom kriptá	
Orczy László	Ann. 210.	aranygyűrű		
Orczy László	Ann. 231.	aranygyűrű	lh: Kassa, ferences templom kriptá	
Orczy László	Ann. 232.	aranygyűrű	lh: Kassa, ferences templom kriptá	
Orczy László	Ann. 233.	aranygyűrű	lh: Kassa, ferences templom kriptá	
Orczy László	Ann. 254.	aranygyűrű	vh: árverés, lh: Kassa, nagytemplom sír	
Orczy László	Ann. 296.	aranygyűrű		
Orczy László	Ann. 297	„Zrínyi Ilona” aranygyűrűje		
Orczy László	Ann. 298.	„Haller Borbála” aranygyűrűje		
Orczy László	Ann. 308.	aranygyűrű		
Orczy László	Ann. 310.	aranygyűrű		
Orczy László	Ann. 2.	kagylóberakásos gyűrű		
Orczy László	Ann. 227.	aranygyűrű	vh: Kassa	
Orczy László	Ann. 228.	aranygyűrű	vh: Kassa	
Orczy László	Ann. 234.	aranygyűrű	vh: Kassa	
Orczy László	Ann. 250.	aranygyűrű	vh: Kassa	
Orczy László	Ann. 295.	aranygyűrű	vh: Kassa	
Orczy László	Orn. 246.	pár arany karkötő	vh: kassai árverés	
Pál József	App. 81.	aranyozott rézóra	kt: Wagner Károly, lőcsei egyház	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Palocsai báró özvegye	Orn. 148.	smaragdos arany mellkereszt	vh: Sáros megye	
Péchy Gábor	Orn. 253.	rubinköves rezgőtű	lh: Lőcse, templom, sír	
Pichler bárónó	App. 216–18.	„Eleonóra császárnő” díszdobozai	közv: Jacomini bécsi antikvárius	Kat. 137.
Pichler bárónó**	Orn. 484.	„Eleonóra császárnő” imakönyve	közv: Hauptmann ékszerkereskedő	Kat. 138.
Polignac, [Auguste Jules Armand Marie]	App. 138.	elefántcsont szelence	vh: Bécs	
Polignac, [Auguste Jules Armand Marie]	App. 139.	ametiszt szelence	vh: Bécs	
Polignac, [Auguste Jules Armand Marie]	App. 223–225.	fésűk	vh: Bécs	Kat. 183.
Polignac, [Auguste Jules Armand Marie]	Poc. 138.	„Mátyás király” serlege	vh: Bécs, 1796 után	Kat. 73.
Polignac, [Auguste Jules Armand Marie]	Fig. 451.	Szentlélek-rendjel	vh: bécsi aukció	Kat. 152.
Pongrácz Mária	App. 202.	ezüsttál	vh: Nagyszombat	
Posgai Miklós nagyszombati prépost	Imag. 110.	kereszt	kt: „Oláh Miklós”	
Posgai Miklós örökösei	Orn. 433.	nyakbavető lánc ékkövekkel		
Prileszky János	Ann. 242.	aranygyűrű	lh: Nyitra, katedrális kriptá	
Prileszky János	App. 266.	Atlasz aranyozott bronzszobra	kt: „Abstemius (Borne-misza) Pál nyitrai püspök”	
Prileszky János	Imag. 32.	„Vitéz János” képmása		
Pukl (Pukh)	Ann. 195.	„Pázmány Péter” gyűrűje		
Pyber Benedek	Orn. 22.	arany fülbevaló (hajtű!)	lh: Neszmély	
Pyber Pius	Ann. 42.	római ezüstgyűrű	ajándék, lh: Neszmély	
Rakovszky Sándor	App. 261.	török ezüstedény	1788, Belgrád	
Rasumovsky herceg	App. 211.	kínai ezüstedény	kínai császár ajándéka, vh: bécsi aukció	

** val. Charlotte Greiner, Karoline Pichler édesanyja. Az inventárium szerint „Pichler bárónó” Mária Terézia udvarhölgye volt, de Karoline Pichler nem volt sem udvarhölgy, sem bárónó. Édesanyjára ráillik a leírás, ő azonban nem viselhetette a Pichler nevet, mivel az lánya férjének neve volt. (Szentesi Edit szóbeli közlése)

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Reklin János	Ann. 28.	gyűrű	lh: Adony, Duna-part	
Reklin János	Ann. 156.	pecsétgyűrű	lh: Adony, szőlők	
Reklin János	Ann. 191.	pecsétgyűrű	lh: Adony, Duna-part	
Reklin János	Orn. 478.	mellboglár	lh: Dunapentele, monostor romjai	
Rohan herceg	App. 70–72.	hegyikristály nyelvű ezüst evőeszközök	vh: bécsi aukció	
Rostyán kisasszony	Ann. 303	„keresztes ispotályos lovagrend” gyűrűje	lh: Székesfehérvár, Sárvíz csatorna mellett, Rostyán-kertben	
Rudnay Sándor	Ann. 131.	pecsétgyűrű	lh: Esztergom, vár	
Rudnay Sándor	Poc. 86.	kehely	lh: Esztergom, vár	
Rudnay Sándor	Pig. 247–250.	Rudnay Sándor érsek érmei	vh: érsek halála utáni árverés	
Rudnay Sándor	Pig. 5.	monstrancia alakú ereklyetartó	I. Ferdinánd és Anna királynő ajándéka Mariazellnek, vh: mariazeelli árverés	Kat. 131.
Rudnyánszky József	Ann. 85.	aranygyűrű	lh: Tétény, római sír	
sajóládi pálosok	Imag. 112.	Martinuzzi György képmása		
Schönfeld, [Johann Ferdinand von]	App. 240.	asztali óra	kt: II. Ferdinánd	
Schönfeld, [Johann Ferdinand von]	App. 241.	asztronómiai óra	kt: II. Rudolf	Kat. 67.
Segner család	App. 176.	aranyozott ezüstitálka	vh: Pozsony	
Semsey András	Pig. 246.	Apafi Mihály százdukatosa	kt: Csáky család, vh: Semsey halála utáni árverés, közv: Szojeczky József	
Semsey András	App. 193.	Szemere László és Putnoki Klára tányérja	kt: helvetiai vallású felekezet, vh: kassai árverés közv: Szojeczky Antal	Kat. 97.
Semsey András	App. 229.	díszfegyver-tartozék?	közv: Szojeczky Antal (árverés), lh: Kassa, szarkofág	Kat. 185.
Semsey család	App. 106.	ezüst szobor Prudentia és Innocentia jelképével		
Semsey család	App. 5.	gyöngyház kanál	vh: Ziefer (Pozsony m)	
Semsey Ignác	App. 150.	kristály sőtartó	vh: kassai árverés	
seregélyi lelkész	App. 47.	ezüstkánál	lh: Seregély, temető	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Soltisz János molnár	Ann. 192.	pecsétgyűrű	lh: Pest, Vác felé vezető út	
Spillenbergr örökösök	App. 62.	kés aranyozott ezüsttokban	lh: Lőcse, Thurzó-kripta	
Stancsics Imre, grádeczi	Orn. 219.	öv csüngődíszszel	lh: Szepesség, kripta	Kat. 174.
Stancsics Imre, grádeczi	Orn. 231.	nyaklánc töredéke	lh: Késmárk, várkapolna	
Szabó püspök	Orn. 479.	palástcsat	lh: Kassa, székesegyház D-i oldala	
Szalpek [Salbeck] Anna	Poc. 159.	sasos fedeles kanna	kt: Szalpek [Salbeck Károly] püspök, előtte: cserneki Dessewffy család	Kat. 81.
Szapáry Péter	Ann. 98.	„Vilmos pannonhalmi apát” pecsétgyűrűje	lh: Győr mellett	
Szathmáry lelkész	Orn. 247.	karkötő	vh: debreceni vásár lh: Kolozsmonostor, templom	Kat. 167.
Szegedy Pál székesfehérvári prépost	Imag. 115.	Angyali Üdvözlét, pietra dura	lh: Székesfehérvár, bazilika romjai	Kat. 64.
Szilágyi kolozsmonostori lelkész	App. 147.	ezüst sőtartó	lh: Kolozsmonostor, templom rom	
Szilágyi Mihály	App. 188.	szív alakú tálka	Kolozsvár	
Szilágyi pécsi kanonok	Pig. 887.	aranylánc	vh: árverés a hagyaték-ból	
Szily József	App. 77.	„Báthory Erzsébet” aranyozott ezüstollója	ajándék (Sárvár)	
Szily József, nagyszigeti, id.	Poc. 142.	ezüstkupa	lh: szigeti sáncok	
Szirmay Antal	Poc. 76. .	Lórántffy-címeres pohár	lh: Bodrog folyó	Kat. 113.
Szirmay grófnő	Orn. 144.	mellkereszt	Totesz Izsák, lh: Makovicza, vár	
Szirmay József	App. 94.	csüngőórához hasonló ezüstdoboz	római útja során vette Szirmay	
Szirmay Tamás, id.	Orn. 228.	aranyozott ezüsforgó	vh: Eperjes	
Szirmay Tamásné	Orn. 233.	arany női nyakék	lh: Varannó, templom, sír	
szőnyi lelkész	Orn. 98.	római ezüsfibula	lh: Szőny	
Takács József	Ann. 246.	gyűrű		
Tarkó Terézia	Ann. 287.	aranygyűrű	lh: Tápiósáp	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Teleki Mihály özvegye	Orn. 420.	díszöv	közv: Totesz Izsák	
Teleki Mihályné	Orn. 261.	aranyfibula	közv: Totesz Izsák	
Teleki Mihályné	Orn. 188.	két fülbevaló	közv: Totesz Izsák, Kolozsvár	
Teleki Sámuelné	Pig. 333.	zománcos násfa	közv: Totesz Izsák	
Thoroczkay család	Ann. 258.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
Thoroczkay gróf	Orn. 418.	díszöv	közv: Totesz Izsák	
Thoroczkay grófnő	Orn. 290., 291.	két aranyozott ezüsthajtű	közv: Totesz Izsák	
Thoroczkay grófnő, özv.	Orn. 210.	gyémántos nyakék része	közv: Totesz Izsák, vh: Kolozsvár	
Thurn [Hoffer-Valsassina, Franz]	Imag. 41.	<i>Guido Reni: Fájdalmas Szűz</i>		
Thurn [Hoffer-Valsassina, Franz]	Imag. 60.	<i>Guido Reni: Salvator Mundi</i>		
Thurn [Hoffer-Valsassina, Franz]	Imag. 69.	„Raffaello”: Mária gyermekkel és Szt. Ferencsel	vh: Bécs, 1815	Kat. 15.
Toldy grófnő	Ann. 317.	aranygyűrű	közv: Totesz Izsák	
tótfalusi lelkész	App. 1.	aranyozott ezüstkánál	lh: Duna	
Trstyánszky János	Arm. 23., 24.	pisztolypár		
Trstyánszky János	Arm. 167.	török zabla	lh: Bollár, kősr, 1802	
Vandernath grófok	Orn. 482.	női imakönyv, ajánlás: Esterházy Júlia	kt: Homonnay Drugeth gróf, vh: Kassa	
Vécsey bárónő	Orn. 150.	gyémántos aranykereszt	lh: Hajnácskő, vár	
Vécsey Miklós	App. 12.	„Mátyás király” kanala		
Vécsey Miklós	App. 170.	ezüstcsésze	kt: Drágffy család, lh: Ecsedi láp	
Vécsey Miklós	App. 183.	ezüstcsésze	lh: Ecsedi láp	
Vécsey Miklós	Poc. 77.	„Geréb László” serlege		
Vedres [István]	Ann. 19.	királynőfejes gyűrű	lh: Maros folyónál	Kat. 143.
Vedres [István]	Ann. 48.	aranyozott ezüstgyűrű	lh: Duna mellett	
Viczay Mihály	App. 64.	ezüst evőeszköztartó tok		
Viczay Mihály	App. 236, 237.	pisztolyok		
Viczay Mihály	Orn. 28.	arany nyaklánc		
Viczay Mihály	Orn. 29.	római aranylánc		
Viczay Mihály	Orn. 33.	római melltű		
Viczay Mihály	Orn. 127.	„Lósy Imre” násfája		Kat. 147.

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Viczay Mihály	Poc. 149.	„Istvánffy Miklós” kupája		
Viczay Mihály	Ann. 8.	római gyűrű	ajándék	
Vörös Balázs cseszneki kapitány	Arm. 50.	aranyozott ezüstbuzogány		
Vukassevich [József Fülöp] generális	App. 238.	puskaporartó szelence		
Vukassevich [József Fülöp] generális	Orn. 390., 391.	ezüst karkötők	vh: Bécs, közv: unoka- öccse	
Vukassevich [József Fülöp] generális	App. 180.	ezüst áldozópohár	közv: Jacomini bécsi antikvárius	
Vukassevich [József Fülöp] generális	App. 163., 164.	aranyozott ezüstpoharak	közv: Jacomini bécsi antikvárius	Kat. 128
Vukassevich [József Fülöp] generális	App. 178.	ivócsésze	vh: Bécs	Kat. 72.
Vukassevich [József Fülöp] generális	App. 179.	„Martinuzzi György” ivócsészéje	vh: Bécs, aukció	Kat. 71.
Vukassevich [József Fülöp] generális	Orn. 194.	két ezüsfülbevaló	vh: Bécs, közv: Radossevich generális	
Vukassevich [József Fülöp] generális	Orn. 215., 216.	aranyozott ezüsfülbevaló	vh: Bécs	
Vukassevich [József Fülöp] generális	Orn. 140.	aranykereszt		
Wallaszky Pál	Ann. 165.	pecsétgyűrű	lh: Murány	
Zamoisky grófnő	App. 219., 220.	gyöngyház diszes csészek		
Zamoisky grófnő	Pig. 225.	„Izabella királynő” opálos függője		Kat. 148.
Zamoisky grófnő	App. 73–76.	„Izabella királynő” evőeszközkészlete és sótartója	vh: Bécs, 1816	Kat. 132.
Zichy János gróf	Ann. 24.	római aranygyűrű	lh: Komárom-Szőny, Brigetio	2002. T5
Zichy János gróf	Ann. 69.	római aranygyűrű	lh: Föveny, római romok	

Az eladó vagy korábbi gyűjtő személye	Jankovich inventárium-szám	Tárgy	Megszerzés körülményeire vonatkozó információk (vh: vásárlás helye, lh: lelőhely, közv: közvetítő, kt: korábbi tulajdonos)	Jank., 2002. kat. sz.
Zitterbach [Mátyás] építész	Orn. 158.	kereszt	lh: Cegléd, régi templom, 1826	
Zsolnay Dávid	App. 181.	ezüst ivócsésze	lh: Veszprém, Szt. István görög kolostor romjai	
zsoltáros mester	App. 84.	csüngőóra	vh: Buda	

Számos tárgynál nem szerepelt az eladó neve, csupán a közvetítő és/vagy a vásárlás helyszíne. Elképzelhető azonban, hogy a fent említett gyűjteményekből még további tárgyak is származnak, csak az inventárium nem jelölte őket, mint például Thurn gróf gyűjteményének egyes darabjai esetében. Ugyanakkor a közvetítők a későbbi kutatások során további lehetséges forrásokhoz is elvezethetnek, néhányuk tevékenysége (Totesz Izsák, Swoboda) a rendfelosztások kapcsán is ismert, esetleg onnan is vezethetnek szálak Jankovich gyűjteményébe. A kizárólag lelőhellyel jelzett tárgyak itt nem szerepelnek, e szempont szerint csoportosította a leleteket Nagy Emese (Jankovich, 1985, 142–153).

A vásárlás helyszíne vagy a közvetítő (kereskedő) neve	Inventárium-szám	Tárgy	Lh: lelőhely vh: vásárlás helye	Katalógustétel
Abeles zsidó adonyi kereskedő	Ann. 302. Ann. 29.	aranygyűrű gyűrű	lh: Buda lh: Adony, Duna-part	
Bécs	Imag. 137.	elefántcsont ládika „St. Denisből”		Kat. 54.
Bécs	Orn. 217.	Szt. György-lovagrend függője		Kat. 151.
Bécs, 1809. árverés	Imag. 66.	„Annibale Carracci”: Bacchus szatírral		Kat. 22.
Bécs, 1809. árverés	Imag. 70.	Julius Caesar portréja		
Bécs, 1833. árverés	Imag. 89.	I. Mátyás király képmása		Kat. 21.
Bécs, 1833. árverés	Imag. 8.	Mária és gyermeke kijelöli Szt. Lászlónak a nagyváradi székes- egyház helyét.		Kat. 37.
Besztercebánya	Orn. 453.	ezüst női öv (pártaöv)		
brassói aranyműves	Orn. 238.	bogláros nyakék		
Buda	App. 263.	ürmutató állítólag az óbudai Szt. Péter és Pál kolostorból	vh: 1787. árverés	
Bukarest	App. 153.	fűszertartó szelence		
debreceni vásár	Orn. 415., 416.	ezüst övkapocspár		

A vásárlás helyszíne vagy a közvetítő (kereskedő) neve	Inventárium-szám	Tárgy	Lh: lelőhely vh: vásárlás helye	Katalógus-tétel
debreceni vásár	App. 22, 23.	ezüstkanalak	lh: Huszt, vár	
debreceni vásár	Orn. 468.	mellboglár	lh: Nyírbátor, templom	Kat. 170.
debreceni vásár	Pig. 234.	aranylánc	lh: Szatmár, szőlők	
debreceni vásár	Orn. 413.	övkapocspár	ezüskereskedőtől	Kat. 175.
érdi zsidók	Pig. 237.	aranylánc	lh: Erd, szőlők	
eszéki aranyműves	App. 26–28.	ezüstkanalak	lh: Száva folyó	
eszéki aranyműves	Orn. 345–348.	4 ezüst hajtű		
eszéki aranyműves	Ann. 118.	pecsétgyűrű		
eszéki aranyműves	Ann. 199.	ezüstgyűrű		
eszéki aranyműves	Ann. 200.	ezüstgyűrű		
eszéki ezüskereskedő	App. 44–46.	3 aranyozott ezüstkánál		
eszéki Lang aranyműves	Orn. 286., 287.	két ezüsthajtű		
<i>Graz?</i>	<i>Imag. 133.</i>	<i>pacifikálé</i>	<i>1668-os inventárium-ban szerepelt</i>	<i>Kat. 59.</i>
gyulafehérvári ezüstműves	App. 165.	kis ezüstcsésze		
Hirsch Jakab	Orn. 298–301.	zománcozott hajtűk		
Hirsch Jakab	Orn. 327., 328.	két zománcozott ezüst hajtű	vh: Brassó	
Hirsch Jakab	Orn. 288., 289.	zománcozott hajtűk	vh: Brassó	
Hirsch Jakab	Pig. 252.	arany nyaklánc		
Hirsch Jakab	Orn. 280., 281.	két hajtű		
Jacomini	App. 105.	Móric szász hg. tallérja	vh: Bécs	
Jacomini	App. 226.	„Laura” fésűje	vh: Bécs	Kat. 186.
Kalman Aaron lipcsei kereskedő	Ann. 318.	aranygyűrű		
Klein ezüskereskedő	App. 24., 25.	aranyozott ezüstkánálnyel	vh: Brassó	Kat. 134.
Kojanitz Károly ötvös	Orn. 264.	kerek aranyfibula		
Körmöcbányai aranyműves	App. 38.	ezüstkánál		
Kreutzer antikvárius özvegye	App. 232.	elefántcsont serleg	vh: Bécs	
Kun Ábel, székelyudvarhelyi ékszerkereskedő	Orn. 457.	aranyozott ezüst női öv (pártaöv)		
Litteráti Nemes Sámuel	Ann. 225.	„Sándor György” gyűrűje		
Litteráti Nemes Sámuel	Ann. 294.	aranygyűrű		

A vásárlás helyszíne vagy a közvetítő (kereskedő) neve	Inventárium-szám	Tárgy	Lh: lelőhely vh: vásárlás helye	Katalógustétel
Litteráti Nemes Sámuel	App. 86.	„Pápai Páriz Ferenc” ezüst csüngőórája		
Litteráti Nemes Sámuel	App. 235.	korsó		
Litteráti Nemes Sámuel	Pig. 235.	aranylánc	lh: Gyulafehérvár, katedrális	
Litteráti Nemes Sámuel	Pig. 236.	női arany nyaklánc	lh: Vajdahunyad, temető	
Litteráti Nemes Sámuel	App. 207.	ezüsttál	vh: Kolozsvár	
Litteráti Nemes Sámuel	App. 50–54.	5 kiskanál	lh: Vajdahunyad	
Litteráti Nemes Sámuel	App. 90.	illatszeres dobozka	lh: Vajdahunyad, régi templom	
Lőwy Hermann	App. 151.	fűszertartó dobozka		
Lőwy Hermann	App. 199., 200.	két ezüsttál		
Lőwy Hermann	Orn. 460.	pártaöv		
Lőwy Hermann	Orn. 462.	pártaöv		
Lőwy Hermann	Ann. 264.	aranygyűrű		
Lőwy Hermann	Ann. 270.	aranygyűrű		
Lőwy Hermann	Ann. 285.	aranygyűrű		
Lőwy Hermann	Ann. 291.	aranygyűrű		
Lőwy Hermann	Ann. 312.	aranygyűrű		
Lőwy Hermann	Ann. 314.	aranygyűrű		
Lőwy Hermann	App. 18–21.	ezüstkanalak		
Lőwy Hermann	App. 31–33.	kanalak		
Lőwy Hermann	App. 172.	aranyozott ezüsttálka		
Lőwy Hermann	Orn. 187.	két fülbevaló		
Lőwy Hermann	Orn. 189.	két gyémántos fülbevaló		
Lőwy Hermann	Orn. 237.	arany női nyakék		
Lőwy Hermann	Orn. 251.	zománcozott aranykarkötő		
Lőwy Hermann	Orn. 380.	ezüst kontyútű		
Lőwy Hermann	Orn. 401., 402.	övkapocspár		
Lőwy Hermann	Orn. 428.	aranyozott ezüstöv		
Lőwy Hermann	Pig. 244.	II. Ferdinánd aranybullája		Kat. 287.
Lőwy Hermann	Orn. 446.	ezüst női fibula	vh: Brassó	
Lőwy Hermann	Orn. 456.	aranyozott ezüst női öv (pártaöv)	vh: Brassó	
Lőwy Hermann	Orn. 133.	Valentin Frank portréja, medaillon	vh: Erdély	Kat. 155.

A vásárlás helyszíne vagy a közvetítő (kereskedő) neve	Inventárium-szám	Tárgy	Lh: lelőhely vh: vásárlás helye	Katalógus-tétel
Lówy Hermann	Pig. 334.	násfa	vh: Nagyszeben	
Lówy Hermann	Ann. 267.	aranygyűrű	vh: Óbuda	
Lówy Hermann	App. 174.	aranyozott ezüsttálka	vh: Pest	
Lówy Hermann	Ann. 249.	aranygyűrű	vh: Pest	
Lówy Hermann	Ann. 251.	aranygyűrű	vh: Pest	
Lówy Hermann	Ann. 253.	aranygyűrű	vh: Pest	
Lówy Hermann	Ann. 257.	aranygyűrű	vh: Pest	
Lówy Hermann	Ann. 274.	aranygyűrű	vh: Pest	
Lówy Hermann	Ann. 277.	aranygyűrű	vh: Pest	
Lówy Hermann	Ann. 293.	aranygyűrű	vh: Pest	
Lówy Hermann	Ann. 307.	aranygyűrű	vh: Pest	
Lówy Hermann	App. 63.	ezüst evőeszköztartó tok	vh: Pest	
Nagyszeben	App. 29., 30.	ezüstkanalak		
Nagyszeben	Orn. 308., 309.	két rubinköves hajtű		
nagyszebeni kereskedők	Orn. 424.	régi öv	vh: pesti vásár	
nyitrai zsidók	Orn. 146.	Illésházy-kereszt	lh: Trencsén, templom kriptá	Kat. 160.
óbudai antikvárius	Ann. 161.	pecsétgyűrű		
óbudai zsidó kereskedő	Ann. 153.	pecsétgyűrű		
óbudai zsidók	Orn. 59.	római csüngő		
óbudai zsidók	Orn. 244.	fehér korall		
óbudai zsidók	Orn. 480.	mellboglár	lh: Margitsziget, domonkos kolos-tor romjai, 1793 k.	
óbudai zsidók	Ann. 146.	pecsétgyűrű		
pesti kereskedő	Orn. 260.	fibula		
pesti vásár	App. 107–135.	ezüstgyűrűk		
pesti vásár	App. 184.	nagyobb ivócsésze		
pesti vásár	Orn. 37–41.	aranytűk	lh: Máramaros m.	
pesti vásár	Orn. 185.	két aranyfülbevaló		
pesti vásár	Orn. 282., 283.	két kisebb tű		
pesti vásár	Orn. 350–355.	6 db ezüst hajtű		
pesti vásár	Orn. 359., 360.	zománcozott ezüst kontytűk		
pesti vásár	Orn. 381.	ezüst kontytű		
pesti vásár	Orn. 384.	ezüst függő		

A vásárlás helyszíne vagy a közvetítő (kereskedő) neve	Inventárium-szám	Tárgy	Lh: lelőhely vh: vásárlás helye	Katalógus-tétel
pesti vásár	Orn. 409., 410.	ezüst övkapocspár		
pesti vásár	Orn. 449.	ezüst női nyakbavető		
pesti vásár	Orn. 463.	ezüst női öv (pártaöv)		
pesti vásár	Orn. 465.	ezüst férfi öv		
pesti vásár	Ann. 58.	aranygyűrű		
pesti vásár	App. 100.	amulett-tok	Raguzából szárm.	Kat. 142.
Pozsony	App. 242.	aranymérleg	kt: Magyar Udvari Kamara	
pozsonyi arany- műves	App. 173.	aranyozott ezüstitálka		
pozsonyi kereske- dő	Orn. 114– 117.	ezüst karkötők	lh: Máramaros megye, vh: Debrecen	
pozsonyi kereske- dő	App. 36., 37.	ezüstkancalok	1793	
pozsonyi zsidók	Orn. 397., 398.	két filigrándíszes ezüst fibula	vh: debreceni vásár	
pozsonyi zsidók	Ann. 56.	aranygyűrű		
Prandtner József, id. ezüstműves	App. 88.	aranyozott ezüstkehely	vh: Pest	
Salád József bécsi ügynök	Arm. 158.	„Zsigmond király” nyerge	bukaresti érseki temp- lomból	Kat. 187.
salernoí templom	Imag. 125.	elefántcsont tábla	közv. ismeretlen	Kat. 53.
Spitzer Jakab	Fig. 16., 17.	karkötőpár		
Stern Márk	Orn. 218.	„Zsigmond király” sár- kánydíszes nászfája	lh: Ecsedi láp	
Stern Márk	Orn. 445.	női ruhakapocs		
Stern Márk	Ann. 263.	aranygyűrű		
Stern Márk	Ann. 288.	aranygyűrű		
Stern Márk	Orn. 419.	díszöv, zománcozott csattal	vh: Brassó	
Stern Márk	Orn. 423.	ezüstöv	vh: Brassó	
Stern Márk	Ann. 275.	aranygyűrű	vh: Debrecen	
Stern Márk	App. 158.	pohárka orosz tallérral (rubel)	vh: debreceni vásár	
Stern Márk	App. 243.	„Brandenburgi Kata- lin” virginálja	vh: debreceni vásár	
Stern Márk	Orn. 7.	római aranyfülbevaló	vh: debreceni vásár	
Stern Márk	Orn. 214.	násfa	vh: debreceni vásár	
Stern Márk	Orn. 262.	aranyfibula	vh: debreceni vásár	
Stern Márk	Fig. 18.	görög fibula	vh: debreceni vásár	
Stern Márk	Fig. 231.	aranylánc	vh: debreceni vásár	
Stern Márk	Fig. 243.	karkötő	vh: debreceni vásár	
Stern Márk	Poc. 1.	„Szapolyai János” ser- lege	lh: Ecsedi láp, vh: deb- receni vásár	

A vásárlás hely- színe vagy a közvetítő (kereskedő) neve	Inventá- rium-szám	Tárgy	Lh: lelőhely vh: vásárlás helye	Kata- lógus- tétel
Stern Márk	Orn. 255.	csokornásfa	kolozsvári ötvöstől	
Stern Márk	App. 213.	aranyozott ezüstdo- bozka	vh: Nagyszeben	
Stern Márk	Orn. 209.	arany női nyakék	vh: Nagyszeben	
Stern Márk	Ann. 149.	pecsétgyűrű	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Ann. 160.	pecsétgyűrű	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Ann. 170.	pecsétgyűrű	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Ann. 180.	pecsétgyűrű	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Ann. 202.	ezüstgyűrű	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Ann. 237.	török aranygyűrű	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Ann. 269.	aranygyűrű	vh: pesti vásár	
Stern Márk	App. 104.	II. Rudolf bullája	vh: pesti vásár	
Stern Márk	App. 259., 260.	két ezüstkandeláber	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Orn. 212.	női ékszer	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Orn. 329– 332.	4 ezüst hajtű	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Orn. 458.	ezüst női öv (pártaöv)	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Orn. 466.	ezüst férfi öv	vh: pesti vásár	
Stern Márk	Orn. 182.	két aranyfülbevaló	vh: Pozsony	
Stern Márk	Orn. 469.	mellboglár	vh: váradi vásár	
Stolz aranyműves sümei kereskedő	Orn. 470.	mellboglár	vh: temesvári vásár	
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Ann. 92.	pecsétgyűrű	lh: Badaacsony	
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	App. 85.	„I. Lipót” ezüst csüngőórája	Grazból származik	
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Orn. 265.	Szűzanya szobrára készült ezüstkoszorú		
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Orn. 277.	arany hajtű		
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Orn. 292., 293.	két ezüst hajtű		
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Orn. 312.	zománcos, rubinköves hajtű		
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Orn. 190.	két aranyfülbevaló		
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Orn. 436.	női nyakbavető dísz		
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Ann. 266.	aranygyűrű	vh: pesti vásár	
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	App. 66.	zománcozott, aranyo- zott ezüsttok	Velencéből származik, vh: pesti vásár	
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Orn. 181.	két aranyfülbevaló	vh: pesti vásár	
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Orn. 236.	torokszorító boglárók- ból	vh: pesti vásár	Kat. 165.

A vásárlás helyszíne vagy a közvetítő (kereskedő) neve	Inventárium-szám	Tárgy	Lh: lelőhely vh: vásárlás helye	Katalógus-tétel
Swoboda, bécsi ékszerkereskedő	Orn. 258.	fekete zománcos boglár, közepén rubin	vh: pesti vásár	
Totesz Izsák	App. 140, 141.	aranyozott ezüst sótartók		
Totesz Izsák	App. 142.	ezüst sótartó	vh: Nagyszeben	Kat. 133.
Totesz Izsák	App. 152.	talpas fűszertartó		Kat. 135.
Totesz Izsák	App. 175.	ezüstitálka		
Totesz Izsák	App. 231.	elefántesont fogantyú		
Totesz Izsák	Orn. 24., 25.	görög aranyfülbevaló		
Totesz Izsák	Orn. 34.	római aranyfibula		
Totesz Izsák	Orn. 93.	római ezüstitálka	lh: Gyulafehérvár, katedrális	
Totesz Izsák	Orn. 111.	nagy ezüst karperec		
Totesz Izsák	Orn. 120.	erdélyi csokornásfa		
Totesz Izsák	Orn. 147.	horog alakú kereszt		
Totesz Izsák	Orn. 156.	gyémántos ezüstkereszt		
Totesz Izsák	Orn. 177.	két arany fülbevaló		
Totesz Izsák	Orn. 184.	két arany fülbevaló		
Totesz Izsák	Orn. 198.	nyakék		
Totesz Izsák	Orn. 245.	pár arany karkötő		
Totesz Izsák	Orn. 266–276.	11 db hajtű		
Totesz Izsák	Orn. 278., 279.	két hajtű		
Totesz Izsák	Orn. 294–297.	4 zománcos hajtű	vh: Brassó	
Totesz Izsák	Orn. 315., 316.	gyöngyös, gyémántos hajtűk		
Totesz Izsák	Orn. 333–339.	7 db zománcos ezüst hajtű		
Totesz Izsák	Orn. 361., 362.	két ezüst hajtű		
Totesz Izsák	Orn. 383.	ezüst mellékszer		
Totesz Izsák	Orn. 399., 400.	szív alakú övcsatok		
Totesz Izsák	Orn. 417.	díszöv római érmekkel		
Totesz Izsák	Orn. 431.	aranyozott ezüstöv töredéke		
Totesz Izsák	Orn. 432.	bogláros öv		
Totesz Izsák	Orn. 442., 443.	mentekapocs-pár	Bethlen fejedelem kincstárából	
Totesz Izsák	Orn. 444.	női ruhakapocs		
Totesz Izsák	Orn. 454.	ezüst női öv (pártaöv)		
Totesz Izsák	Orn. 473.	mellboglár		

A vásárlás helyszíne vagy a közvetítő (kereskedő) neve	Inventárium-szám	Tárgy	Lh: lelőhely vh: vásárlás helye	Katalógus-tétel
Totesz Izsák	Pig. 19.	dióbeles lánc		Kat. 166.
Totesz Izsák	Ann. 80.	római aranygyűrű	lh: Küküllő-folyó	
Totesz Izsák	Ann. 83.	római aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 110.	„Bocskay István” pecsétgyűrűje		
Totesz Izsák	Ann. 115.	„Basilius István” pecsétgyűrűje		
Totesz Izsák	Ann. 119.	„Martin Fronius” pecsétgyűrűje		
Totesz Izsák	Ann. 168.	pecsétgyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 169.	pecsétgyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 223.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 224.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 230.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 239.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 240.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 241.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 245.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 247.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 248.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 252.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 256.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 259.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 260.	„Haller Gábor” gyűrűje		
Totesz Izsák	Ann. 265.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 268.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 276.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 286.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 292.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 299.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	Ann. 316.	aranygyűrű		
Totesz Izsák	App. 39–43.	5 ezüstkánál		
Totesz Izsák	App. 82.	réz és ezüst óra		
Totesz Izsák	App. 171.	aranyozott ezüstpohár		
Totesz Izsák	Orn. 94–96.	ezüsfibulák		
Totesz Izsák	Orn. 302., 303.	két aranyozott ezüst hajtű		
Totesz Izsák	Orn. 372– 375.	4 ezüst hajtű		
Totesz Izsák	Orn. 388., 389.	ezüst karkötők	vh: Brassó	
Totesz Izsák	Orn. 426.	aranyozott öv	vh: Brassó	

A vásárlás helyszíne vagy a közvetítő (kereskedő) neve	Inventárium-szám	Tárgy	Lh: lelőhely vh: vásárlás helye	Katalógus-tétel
Totesz Izsák	Pig. 227., 228.	karkötőpár	vh: Brassó	
Totesz Izsák	Pig. 7., 8.	karkötőpár	vh: Bukarest	Kat. 168.
Totesz Izsák	Ann. 226.	ezüstgyűrű	vh: Bukarest	
Totesz Izsák	App. 83.	csüngőóra	vh: Bukarest	
Totesz Izsák	Orn. 58.	római csüngő	lh: Hátszeg	
Totesz Izsák	Poc. 100.	„Heltai Gáspár” serlege	vh: Kolozsvár	
Totesz Izsák	Poc. 103.	aranyozott ezüstserleg	vh: Kolozsvár	
Totesz Izsák	Orn. 125.	szalagsokor alakú függő	vh: Kolozsvár	Kat. 154.
Totesz Izsák	Orn. 130.	aranyfüggő	vh: Kolozsvár	
Totesz Izsák	Orn. 196.	arany női nyakék	vh: Kolozsvár	
Totesz Izsák	Orn. 203.	smaragdós nyakék	vh: Kolozsvár	
Totesz Izsák	Orn. 211.	gyémántos nyakék	vh: Kolozsvár	
Totesz Izsák	Orn. 226.	forgó	vh: Kolozsvár	
Totesz Izsák	Pig. 233.	aranylánc	vh: Marosvásárhely	
Totesz Izsák	Orn. 239.	arany nyakék	vh: Nagyszeben	
Totesz Izsák	Orn. 471.	ezüst mellboglár	vh: Nagyszeben	
Totesz Izsák	Orn. 472.	mellboglár	vh: Nagyszeben	
Totesz Izsák	App. 154.	ezüst fűzertartó szelence	vh: Nagyszeben	
Totesz Izsák, Stern Márk	Pig. 450.	keleti aranyérmek	vh: Erdély, Debrecen és pesti vásár	
török kereskedő	Orn. 193.	ezüsfülbevaló	vh: pesti vásár	
török kereskedő	Ann. 86.	görög aranygyűrű	1805	
török kereskedő	Orn. 411., 412.	ezüst övkapocspár		
varasdi aranyműves	Ann. 73.	római aranygyűrű		Kat. T10
velencei antikvárius	Imag. 88.	Frangepán Ferenc képmása		

JEGYZETEK

¹ A gyűrűk jegyzéke (Inv. Ann.) 318, a egyes tartalmú használati tárgyak inventárium (Inv. App.) 266, a fegyvergyűjtemény (Inv. Arm.) 174 tételt tartalmazott. Az ékszer-gyűjteménybe (Inv. Orn.) 490, a főleg edényeket tartalmazó ötvös-gyűjteménybe (Inv. Poc.) 192 darab tárgy került, az éremgyűjteményt is magába foglaló elzálogosított tárgyak jegyzéke 7256 tételt vett lajstromba. Ezeken kívül is fennmaradtak más, töredékes kéziratos források a gyűjteményről. (vö. Jankovich 2002., *Kat.*

345, 347, 349. sz.) A második gyűjteményt, amelyet a múzeum nem tudott megvásárolni, és így nyilvános árverésre került, jóval nehezebb feltérképezni. Néhány darabja ugyan később a Magyar Nemzeti Múzeumba került, de nagyobb része szétszóródott. Jankovich 1844-ben második gyűjteményét is összeírta, de sajnos nem tárgyszerűen, hanem csak tárgykörök szerint.

² A leírás később sem készült el, kb. húsz festményt ismert, FENYŐ Iván – GENTHON István, *Régi magyar képek a Szépművészeti*

Múzeumban, Magyar Művészet IV. (1928) 71–95 vö. még: ENTZ Géza, Jankovich Miklós, a műgyűjtő, Archaeológiai Értesítő LII. (1939) 167–186, 277–279.

- ³ A recenzióban említett tárgyak közül a katalógusban szereplőket a katalógustétel számával, a többit az eredeti Jankovich-féle inventárium számával jelzem.
- ⁴ Jankovich 2002, 47. (Mikó Árpád)
- ⁵ A két kép összetartozását csak 1928-ban fedezték fel. vö. Jankovich 2002. 57. (Poszler Györgyi)
- ⁶ Sajnos a leírások nem mindig pontosak, a katalógustételek szerzői is megfogalmazták néha kételyeiket, hogy az azonosított tárgy egyezik-e a leírásban szereplővel (így például a *Kat.* 57–58., 178. sz. esetében), egyes művek az inventárium alapján egyáltalán nem bizonyultak azonosíthatónak (például *Kat.* 76, 86, 87, 110. sz.). Előfordulhatott az is, hogy Jankovich egyszerűen rossz helyre írt be tárgyakat (pl. zászlócsúcspdíszként a fegyverekhez került korongpár, *Kat.* 145. sz.) vagy leírása volt félrevezető (a *Kat.* 143. sz. gyűrűt borostyánköves római gyűrűként inventálta, valójában azonban zománcdíszes bizánci munka).
- ⁷ A tárgyról legújabbban: *Történelem-kép, Szemlények múlt és művészet kapcsolatából Magyarországon*, Kiállítási Katalógus, Magyar Nemzeti Galéria, Szerk.: MIKÓ ÁRPÁD, Budapest, 2002. *Kat.* VII-15. M. D. (Máros Donka)
- ⁸ Inv. App. Jank. 244. „*Cistula aleatoria, vulgo damenbrett, principii Eugenio ab Excellentissima Comitissa Batthyán-Strattman confecta, tela sericea nigra partim auro partim argento, partim etiam diversi coloris serico, opere phrygio elaborata, cuius anterior in margine diversa emblemata armorum et belli turcici exhibet; in quator angulis inscriptiones italicas aureis litteris, in medio vero areas quadratas, alternatim auro et argento exsutas. – Parte altera in circumferentia altiori comparent rursus emblemata belli et armorum turcicorum, in angulis inscriptiones italicas; ab intus in profunditate est emblemata hydrae ab aquila dilaniatae, ab infra vero cervi perinde ab aquila discerpti. Huius tabulati in medio locata est mola lusoria perinde filis aureis et argenteis expressa. – His duplicibus valvis adapertis pars interior utraque, in limbis diversi coloris serico exsuta, in medio horum Musarum effigies eleganter acu phrygia repraesentates exhibet una cum nominibus earum, utpote: Terpsicore, Calliope, Euterpe, Melpomene, Urania, Polyhymnia, Erato – Per medium huius utriusque interioris tabellae vadit fascia aurea, duobus emblematis acu phrygia expressis ornata, et latinis hexametris carminibus triumphos Eugenii Principis decantans. Cistula aleatoria peculiari gaudet involuero, e viridi bysso facto – Pretiosum hoc historiae hungaricae monumentum post fata Eminentissimi Cardinalis Josephi a Batthyán in publica auctione a florenis quadraginta octo comparatum.*”
- ⁹ Jankovich 2002. 215. (Mikó Árpád)
- ¹⁰ A Magyar Nemzeti Múzeum kincseinek megmentéséről az 1838-as árvíz idején: BERLÁSZ Jenő, *A Széchényi Könyvtár az árvíz idején*. OSZK Híradó XI. (1968) 251–264.
- ¹¹ BARTONIEK Emma, *Codices Latini Scripti Latini, I. Codices Latini Medii Aevi*, Budapestini 1940, VÍZKELETY András, *Beschreibendes Verzeichnis der altdeutschen Handschriften in ungarischen Bibliotheken*, I. Budapest 1969, KUBINYI Mária, *Libri manuscripti Graeci in bibliothecis Budapestiensibus asservati*, Budapest, 1956., HORVÁTH Ignác, *A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának ősnymtatványai, 1465–1500*. Budapest, 1895.
- ¹² Jankovich, 2002. 215–216. (Mikó Árpád)
- ¹³ Jankovich, 2002. 216. (Mikó Árpád)
- ¹⁴ Összesen kb. 15 000 darabos grafikai anyagot jelentettek. FEJŐS Imre: *A Magyar Történeti Képcsarnok 75 éve*, Művészettörténeti Értesítő, VIII. (1959.) 285–289.
- ¹⁵ A Történelmi Képcsarnok állományában van ilyen metszet (Itsz. 58.2393), Ferencffy Lőrinc *Historia Hungariae* című tervezett kiadványához készült, és a Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtára jelzéssel került a Képcsarnokba. Csábító, de nem bizonyítható feltételezés, hogy egykor Jankovich őrizte gyűjteményében.
- ¹⁶ *A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárának gyarapodása*, Magyar Könyvszemle 1 (1876) 226.
- ¹⁷ A Jankovich gyűjteményből átadott művekről: BORSA Iván: *A Hunyadi levéltár története*, Levéltári Közlemények 35 (1964) 31–42.

- ¹⁸ Jankovich, 2002. 216. (Mikó Árpád)
- ¹⁹ Kézírásos bejegyzés Jankovich fegyvereket inventáló jegyzékében (Inv. Arm), Magyar Nemzeti Múzeum, Központi Adattár.
- ²⁰ FEJÉR György, *T. Vadassi Jankovich Miklós gyűjteményeiről*, Tudományos Gyűjtemény XI (1917), 3–46.
- és MEDNYANSZKY, Alois, *Wissenschaftliche Sammlung des Herrn Niklas von Jankowits zu Pest*, Taschenbuch für die vaterländische Geschichte, 2. (1921.) 329–356.
- ²¹ ENTZ Géza, *Jankovich Miklós, a műgyűjtő*, Archaeológiai Értesítő Ú.F. 52. (1939) 165–186.
- ²² Műtárgycseréinek is alapvető forrását jelentik kéziratos inventáriumai, melyekből az is kiderül, hogyan viszonyult Jankovich egyes gyűjteményi csoportjaihoz, milyen tárgyakat „áldozott fel” egyes tárgyak megszerzéséért. Több esetben ugyanis nem pénzzel, hanem más tárgyakkal „fizetett”, így például az Inv. Orn. 28., 29., 33. és *Kat. 147.* sz. ékszerekért Viczay Mihálynak római érmekeket adott, szintén római érmekekkel fizetett az Inv. Orn. 98. ezüstfibulájáért. Viczaytól egyébként olyan értékes könyveket is tudott szerezni, mint a Zsomboki-Mossóczy Biblia (*Kat. 204.* sz.) vagy a Ráskay Lea másolta Margit legenda (*Kat. 224.* sz.) A *Kat. 150.* sz. pelikános függőéért a gyulafehérvári kanonoknak okleveleket adott át, az Inv. Orn. 147. sz. függőért Csáky Imrének két aranygyűrűt, az Inv. Orn. 135. számú, állítólag székesfehérvári lelőhelyű, filigrándíszes aranykoronáért Jakosics Józsefnek könyveket, az Inv. Orn. 139. sz. aranykeresztért pedig újabb ékszereket adott

- cserébe, míg az Inv. Orn. 180. sz. arany fülbevalót és az Inv. Orn. 200. állítólag Brandenburgi Katalin tulajdonából származó nyakéket Jankovich közvetítője, Totesz Izsák cserélte el más (újabb készítésű) ékszerekre a Kemény illetve a Bethlen családdal. Úgy tűnik tehát, hogy az érmekek, oklevelek, könyvek és korabeli ékszerek jelentették számára a cserealapot. Képeket egyetlen alkalommal adott cseretárgyért: Zamoisky grófnőnek az „Izabella királynő” nevéhez kötött ötvösművekért. (*Kat. 132.* sz.)
- ²³ Jankovich hagyatékában több kéziratos könyvjegyzék maradt fenn. vö. BERLÁSZ Jenő, *Jankovich Miklós pályaképe és könyvtári gyűjteményei*, in: Jankovich, 1985. 23–78. és WINDISCH Éva, *Jankovich Miklós személyi levéltára*, in: Jankovich 1985. 259–276. Jankovich inventáriumából az is körvonalazódik, mely gyűjtőknek volt (feltehetően) jelentősebb műtárgy-gyűjteménye. Nem került gyűjteményébe például egyetlen tárgy sem Fejérváry Károlytól, Ribay Györgytől, és mindössze egy tárgy (Inv. App. 81.) Wagner Károlytól. Ugyanakkor Dobai Székely Sámuel, Orczy László, Vukassevich József Fülöp, akiknek pedig gyűjteményét Jankovich csak részben tudta megvásárolni, több tárggyal is szerepeltek a gyűjteményben.
- ²⁴ Ebből a szempontból viszont sajnálatos, hogy Mravik László amúgy rendkívül sok adatot felvonultató tanulmánya, mely fontos kiindulópontját képezhetné a remélhetőleg később elkövetkező kutatásoknak, (talán időhiány miatt?) teljességgel nélkülözi a tudományos apparátust.

Bubryák Orsolya

MITŐL NEMZETI EGY MÚZEUM A XXI. SZÁZADBAN? Pintér János, szerk., *A 200 éves Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményei* (Budapest: Magyar Nemzeti Múzeum, 2002, 771 oldal).

„A kötet elkészítése során határozott törekvésünk volt, hogy a könyv ne csak a múzeumi szakmának szóljon, azaz ne magunknak írjunk, hanem mindazoknak, akik érdeklődnek hazánk kulturális öröksége, értékei iránt.” A szerkesztői előszó ezen szándéknyilatkozata öröndetesen megvalósult. A Nemzeti Múzeum megalapításának kétszáz éves évfordulója alkalmából kiadott, igen vaskos kötet szinte minden fejezete olvasóbarát. A szövegek nem vesznek el szakmai részletekben, mondanivalójukat nem rejtik a szakzsargon titkos kódja mögé, bármely művelt érdeklődőt jól tájékoztatják. A közgyűjtemény ezzel egyik demokratikus funkcióját teljesítette e könyvben; sőt, helyenként túl is teljesítette azt.